

Esperanto 286

aktuell

43. Jahr (2024) №4 (286)

Informationen für Esperantofreunde in Deutschland und Österreich

Zsófia Kóródy ricevis federacian meritkrucon Δ de la germana ŝtato pro sia senlaca agado por Esperanto de la urbestro Christopher Wagner (maldekstre) kaj la distriktestro Marcel Riethig. Interkultura Centro Herzberg: 18-jara naskiĝtaga festo de Herzberg am Harz... la Esperanto-urbo. Denove granda kaj grava paŝo por Esperanto antaŭen! Aŭstria Esperanto-Federacio: Nova ebleco lerni Esperanton en Vieno. Germana Esperanto-Asocio: Kunveno de landaj ligoj kaj fakaj asocioj kaj interesitoj. Kajto koncertis en Germering. Trajnvojaĝo tra Japanio 2. GEJ-Gazeto – revueto de Germana Esperanto-Junularo: Esperanto Senlime – nova vojaĝa serio furoras en Jutubo: Festivalo ĉe la Esperanto-Stacio. Taglibro de vojaĝkonkursinto. Esplorado de stratrubo per LEGO-figuroj. Aranĝoj: Beneluksa Kongreso de la 20-a ĝis la 22-a de Septembro en Hasselt, Flandrio.

Deutscher Esperanto-Bund e.V. Germana Esperanto-Asocio r.a.

Amtsgericht Berlin VR 13651 B
www.esperanto.de/deb (Netzpräsenz)

Bankkonto (por membrokotoj kaj donacoj) /

Bankverbindung (für Mitgliedsbeiträge und Spenden): HELADEF1ERB, Sparkasse Odenwaldkreis, DE 3250 8519 5200 4011 4571.

Spenden und Mitgliedsbeiträge für den D.E.B. sind steuerlich abzugsfähig.

Oficejo / Geschäftsstelle: Esperanto-Laden
Katzbachstr. 25, 10965 Berlin,
Leitung: **Elke Mondorf**

030 / 5106 2935, 0800 336 3636

Fax: 030 / 4193 5413

gea.oficejo@esperanto.de

Membroprizorgado / Mitgliederbetreuung

DEB: 0800 - 3 36 36 36 - 21

DEJ: 0800 - 3 36 36 36 - 22

Briefpost senden Sie bitte, soweit keine andere Anschrift angegeben, an die Geschäftsstelle. Sie wird von dort elektronisch weitergeleitet. Die angegebenen **Telefon-Durchwahlnummern** sind nach der Rufnummer **0800 - 3 36 36 36** zu wählen.

Estraro GEA / Vorstand DEB

Netzpost an / retmesaĝo@gea.fe@esperanto.de

Jedes Vorstandsmitglied ist individuell erreichbar per E-Post-Adresse in der Form vorname.name@esperanto.de.

Prezidanto / Vorsitzender

Martin Haase, Durchwahl: -5111

gea.prezidanto@esperanto.de

Vicprezidanto / Stellv. Vorsitzender

Andreas Emmerich, Durchwahl: -5112

Trezoristo / Kassenwart

Reinhard Pflüger, Durchwahl: -5113

Sekretario / Schriftführer

Nils Brinkmann, Durchwahl -5125

Administrado / Verwaltung

Jean-Paul Kuhfahl, Durchwahl -5124

Membroadministrado/Mitgliederverwaltung

Steffen Möller, Durchwahl -21

Librokatalogo/Bücherkatalog

Barbara Brandenburg, barbara.brandenburg@esperanto.de

Suborganizoj / Unterorganisationen /

Erasmus+ Andreas Diemel, Durchwahl: -5114

Informteknologioj/Informationstechnologie

Clemens Fries, Durchwahl: -5119

Meza generacio / Mittlere Generation

Michaela Stegmaier, Durchwahl: -5126

Jugendvertreter / Junulara reprezentanto

Jonas Schulz, Durchwahl: -5118

Germana Esperanto-Junularo /

Deutsche Esperanto-Jugend

Michael Vrazitulis, Durchwahl: -5211

michael.vrazitulis@esperanto.de

Komisiitoj / Beauftragte

esperanto.de/deb/beauftragte

Informteknologioj/Informationstechnologie
Franz Kruse

Gazetaraj kaj publikaj aferoj

/Presse und Öffentlichkeitsarbeit

Louis von Wunsch-Rolshoven,

Durchwahl: -111 • Fax Durchwahl: -112

louis.von.wunsch-rolshoven@esperanto.de

Komisiito por retaj kunvenoj / Beauftragter

für virtuelle Treffen Heinz-Wilhelm Sprick,

gea.zoom@esperanto.de, tel. Durchwahl -5128

Komisiito por rondvojaĝoj/ Rundreisen,

Durchwahl -5123

Uli Ender, uli.ender@esperanto.de

Informmaterialo/Informationsmaterial

Goar Engeländer, Durchwahl: -5127

goar.engelaender@esperanto.de

Medienecho

Hermann Kroppenber, Durchwahl: -5121

medienecho@esperanto.de

Libroservo / Bücherdienst

D-ro / Dr. **Wolfgang Schwanzer**,

Pfarrer-Seegeer-Str. 9, 55129 Mainz, Durchwahl:

-5122, buchversand@esperanto.de, www.esperanto.de/buchversand

Komisiito Interreta Redaktado /

Beauftragter Internetredaktion

Thomas Bormann, Durchwahl: -5117

thomas.bormann@esperanto.de

Vertreter des DEB in der EEU-Versammlung/

Reprezentanto de GEA en la asembleo de

EEU: Jean-Paul Kuhfahl

Durchwahl: -5116

jean-paul.kuhfahl@esperanto.de

Pliaj adresoj / Weitere Adressen

Germana Esperanto-Junularo (GEJ) /

Deutsche Esperanto-Jugend (DEJ)

Katzbachstr. 25, 10965 Berlin,

030/4285 7899, Fax: 030/4193 5412

www.esperanto.de/gej (Netzpräsenz)

Interkultura Centro Herzberg (ICH) /

Bildungszentrum des D.E.B.

Komisiitoj/Beauftragte: **Zsófia Kóródy**

(instruado), **Peter Zilvar** (klerigado kaj kulturo),

Grubenhagenstr. 6, 37412 Herzberg, die

Esperanto-Stadt, 05521/5983, Fax (05521) 1363,

Durchwahlen: -411 (Tel), -412 (Fax),

ich@esperanto.de, www.esperanto.de/ich

Germana Esperanto-Instituto /

Deutsches Esperanto-Institut

Ulrich Brandenburg, Durchwahlen: -431 (Tel),

-432 (Fax), www.esperanto.de/dei

Germana Esperanto-Biblioteko /

Deutsche Esperanto-Bibliothek

p/a. **Karl Heinz Schaeffer**, Schulstr. 17, 73432

Aalen, Durchwahlen: -421 (Tel), -422 (Fax)

biblioteko@esperanto-aalen.de

bibliothek-aalen@esperanto.de

www.esperanto.de/bibliothek

Fondaĵo FAME / FAME-Stiftung

Andreas Emmerich, estraro@fame-stiftung.de

(nur por FAME)

Stiftung Mondo

Hauptstr. 42, 64753 Brombachtal,

030/6920 4846-1, stiftungmondo@gmail.com,

Bankkonto: 151100004, Volksbank Stuttgart eG,

BLZ 600 901 00.

Spenden sind steuerlich abzugsfähig.

Aŭstria Esperanto-Federacio /

Österreichischer Esperanto-Verband

aef@esperanto.at, www.esperanto.at

Esperantomuzeo Vieno /

Esperantomuseum Wien

Palais Mollard, Herrngasse 9, 1010 Wien,

+43/1/53410-731, Postanschrift: Österreichische

Nationalbibliothek, Josefsplatz 1, Postfach 25,

1015 Wien, plansprachen@onb.ac.at, www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/index.htm

UEA-ĉefdelegitoj kaj perantoj / Bundes-

beauftragte des Esperanto-Weltbundes UEA

Germanio / Deutschland

D-ro / Dr. **Wolfgang Schwanzer**, Adressen

siehe mittlere Spalte: Libroservo/Bücherdienst

Aŭstrio / Österreich

Leopold Patek, Martinstr. 104/38,

3400 Klosterneuburg, Poŝtel. +43/66473611289,

aon.913548977@aon.at

Esperanto aktuel

ISSN 0942-024 X

Eldonisto / Herausgeber

Deutscher Esperanto-Bund e.V.,

der Vorsitzende (v.i.S.d.P.)

Redaktista teamo / Redaktion:

ea@esperanto.de; **Stano Marček** (Martin/

Slovakio), **Yashovardhan Singh**, Im Johan-

nistal 23, 42119 Wuppertal. Durchwahl: -54

Kunlaborantoj / feste Beiträger:

Aŭstria Esperanto-Federacio

Hermann Kroppenber (Medienecho),

Utho Maier (Bibliotheken), **Peter Zilvar** (ICH)

Presejo / Druck: Alfaprint, Martin, Slovakio

Esperanto aktuel kun **GEL-gazeto** havas ses

numerojn jare kaj estas abonebla ĉe la oficejo

(vidu maldekstre supre) por 19 €

(de eksterlando: 25 €) jare.

Esperanto aktuel mit **GEL-gazeto** erscheint

sechs Mal pro Jahr. Abonnierbar bei der

Mitgliederbetreuung (s.o.). Abonnement: 19 €

(Ausland: 25 €) jährlich; für ordentliche

Mitglieder im Beitrag enthalten.

Anoncoj / Anzeigen:

Skribu al / Schreiben Sie an: deb@esperanto.de

Kontribuoj / Beiträge

Bv. sendi viajn kontribuojn (en formato *.doc

a.s.) al ea@esperanto.de, por n-ro 2024/5 ĝis la

15-a de Septembro 2024. Paperaj kontribuoj nur

esceptkaze, tiam al Yashovardhan Singh (vidu

supre). Senden Sie Ihre Beiträge bitte

(im Format *.doc o.ä.) an ea@esperanto.de,

für Nr. 2024/5 bis zum 15. September 2024.

Papierbeiträge nur im Ausnahmefall, dann

an Yashovardhan Singh (s.o.).

Karaj legantoj,

la Eŭropa Esperanto-Kongreso en Strasburgo finiĝis nur kelkajn tagojn antaŭ la redaktifino de la antaŭa numero de *Esperanto aktuell*. Tial, raporto kaj multaj fotoj nur aperas en tiu ĉi numero. La komuna eŭropa kongreso estis bela travivaĵo kaj Germana Esperanto-Asocio volas daŭrigi la internacian kunlaboron en la kongresa fako. Tiel, venontjare ni kunorganizos german-beneluksan kongreson kune kun Valona Esperanto-Asocio (VEspo) kaj por 2026 ni sondas pri kunlaboro kun Ĉeĥa Esperanto-Asocio. Plurlandaj kunlaboro kreas internaciecon, kiu plibonigas la etoson kaj valoron de niaj kongresoj. Ni ankaŭ volas iom diversigi la ĝeneralan karakteron de niaj kongresoj. Do, post la granda eŭropa kongreso, kiu okazis en diversaj lokoj en Strasburgo kaj kie la la partoprenantoj loĝis en hoteloj, ni planas por la venonta jaro pli intiman kongreson en malgranda urbo Schleiden. La defioj estas tute aliaj ol en granda urbo. Atentu, ke la venontjara kongreso okazos esceptakaze en aŭtuno dum la plilongigita semajnfino de la 3-a de Oktobro 2025, por agordi la kongresan ritmon en la partoprenantaj landoj. Anstataŭ Germana Esperanto-Kongreso en la kutima momento ni planas okazigi malpli grandan aktivulan semajnfino en printempo en la Esperanto-urbo Herzberg. Parolante pri Herzberg, mi profitas la okazon por gratuli al Zsófia Kóródy, kiu ricevis federacian meritkrucon de la germana ŝtato pro sia senlaca agado

por Esperanto. Estas bele vidi, ke Esperanto-aktivecoj estas agnoskataj kiel valora kontribuo al la socio. La honorigo de Zsófia estu por ni instigo por nia Esperanto-agado!

La estraro kunvenis en Strasburgo, kaj en Junio kaj Julio ĝi kunsidis rete. La venonta fizika kunveno okazos en Septembro. La estraraj aktivecoj estas ekde unu jaro sisteme registritaj en dokumenta sistemo, kiun kreis Franz Kruse. Tiu sistemo faciligas la agadon, ĉar ĝi memorigas pri farendadoj kaj dokumentas faritaĵojn, tiel ke la estrara raporto estas pli facile kunmetebla. Krome, la aktivuloj de Germana Esperanto-Asocio, kiuj havas aliron al la dokumentado, povas ĉiumomente vidi, kiu okupiĝas pri kio.

Mi esperas, ke multaj el vi nuntempe survojas al la Universala Kongreso de Esperanto en Tanzanio, la unua afrika, kiu pro tio ricevos specialan atenton en kaj ekster nia movado. Komprenoble, multaj ne povas aŭ ne volas entrepreni tiom longan vojaĝon. Ĉiukaze, ankaŭ post la UK alogos multaj interesaj aranĝoj. Por nur mencii du proksimajn, al kiuj ni ankaŭ invitas en tiu ĉi kajero: la 12a Esperantista Migrado Aŭtuna (EMA) kaj la 73a Kultura Semajnfino de Sarlanda Esperanto-Asocio. Estas bele vidi, kiom tradiciaj tiuj aranĝoj jam estas.

Inter niaj aranĝoj, mi elstarigu nian aktivulan semajnfino en Göttingen komence de Novembro, pri kiu vi trovos informojn ankaŭ en tiu ĉi kajero. La aktivula semajnfino estas nia tradicia kunsido de la “asocia konsilantaro”, sed anstataŭ seka kunsido pri statutaj temoj, ni celas ŝanĝi ĝin al pli konkreta aktivula kunveno, kiu ankaŭ enhavas eksterkunsidajn programerojn.

Vi vidas, ke ankaŭ la aŭtuno estos kiel kutime riĉa je Esperanto-aranĝoj. Mi do deziras al vi bonan legadon kaj belajn somerfinon kaj aŭtunon kaj esperas revidi la plej aktivajn inter vi en nia aktivula semajnfino la 1-an de Novembro.

Martin Haase

Enhavtabelo/Inhalt

1: Zsófia Kóródy ricevis federacian meritkrucon pro sia senlaca agado por Esperanto.

2: Adresoj.

3: Germana Esperanto-Asocio: Karaj legantoj. Enhavtabelo.

4-5: Interkultura Centro Herzberg: 18-jara naskiĝtaga festo de Herzberg am Harz... la Esperanto-urbo. Denove granda kaj grava paŝo por Esperanto antaŭen! Erfolgreiche Teilnahme am Vereinswettbewerb bei der Supermarktkette NETTO.

6-7: Aŭstria Esperanto-Federacio: Kurze Biographie von Georgios Dermatis († 08.03.2020). Beat-proklamo de pastro, kiu laboris ankaŭ en Graz. Generalversammlung des Österreichischen Esperanto-Verbandes (AEF). Nova ebleco lerni Esperanton en Vieno. Kviz-elsendo en la aŭstra televido.

8-9: El bibliotekoj kaj arkivoj: Kontribuo 76 – Daŭrige de du nekrologoj.

10-11: Germana Esperanto-Asocio: Treffen der Landes- und Fachverbände sowie Interessierter (Verbandsrat), Göttingen, Stephanus-Kirchengemeinde, 31.10. bis 03.11.2024. Leckere Lesung "Kuirado kun koro". Kunveno de landaj ligoj kaj fakaj asocioj kaj interesitoj (Asocia Konsilantaro), Göttingen Stephanus-paroĥo, 31.10. ĝis 03.11.2024. Kajto koncertis en Germering.

12-13: Medienecho. Terminaro Futbalo.

14: Alvoko pri mondonacoj: Esperanto-heredaĵo perdita.

15-16: Vojaĝo al Japanio: Trajnvojaĝo tra Japanio, parto 2.

17-23: Publika agado: Ĝisdatigo por moderna kaj socipolitika rolo de Esperanto. Universität Viadrina und Esperanto. Perspektiven für die Zukunft der Esperanto-Bewegung in Deutschland.

24: Kalendaro. Krucenigmo.

25-30: GEJ-Gazeto – revueto de Germana Esperanto-Junularo: Karaj legantoj de GEJ-Gazeto. Esperanto Senlime – nova vojaĝa serio furoras en Jutubo. Festivalo ĉe la Esperanto-Stacio. DEJ-Treffen im Herbst und Winter. Taglibro de vojaĝkonkursinto. Esplorado de stratrupo per LEGO-figuroj.

30-32: Aranĝoj: Beneluksa Kongreso de la 20-a ĝis la 22-a de Septembro en Hasselt (Flandrio). 73-a Kultura Semajnfino de la Sarlanda Esperanto-Ligo. La Eŭropa Esperanto-Kongreso Strasburgo. REVELO-Tag.

18-jara naskiĝtaga festo de Herzberg am Harz... la Esperanto-urbo, 12.07.2024

partoprenantoj eĉ povis elekti sian plej ŝatatan melodion, kanton. Ni dankas al la financa subteno de la regiona asocio por plenkreskula klerigado (LEB), kiu ebligis tiun kulturen programeron por la jubilea festo.

Peter Zilvar salutis la gastojn kaj mallonge prelegis pri la Esperanto-agadoj kaj atingajoj en Herzberg en la lastaj jaroj, jardekoj. Li dankis la klubanojn, geamikojn de la asocio

pro la longjara kunagado, helpo kaj subteno. Li emfazis la apartan gravecon de la aljuĝo de la federacia meritkruco al Zsófia Kóródy pro la pli ol dudekjara multflanka Esperanto-aktiveco. La solena transdono de tiu altranga ŝtata ordeno okazis en Junio far la distriktestro, Marcel Riethig el Göttingen.

La amika posttagmezo, la bunta ĝardenfesto ebligis multajn interesajn interparoladojn, revokon de belaj memoroj pri komunaj agadoj, projektoj, realigitaj planoj. La gastoj, eĉ kelkaj eksterlandanoj, nome el Hungario kaj Katalunio, pasigis agrablajn horojn kune, ĝojis pri la ofertitaj kafo, bongustaj kukoj, tortoj kaj pri la vespere servita hungara kaldron-gulaŝo. La festevento certe restos ankoraŭ longe en la memoro.

La urba administracio, politikistoj kaj civitanoj alktutimigis dum tiuj 18 jaroj al tio, ke Esperanto apartenas al la ĉiutaga socia kaj kultura vivo en la urbo. Pri tio ni ĉiuj povas fieri kaj ankaŭ estonte ni plu kontribuados al diverstipaj komunaj agadoj ne nur en Herzberg am Harz... la Esperanto-urbo, sed paŝo post paŝo iom en la ĉirkaŭanta regiono. Tio certe kongruas kun la bazaj ideoj de la kreinto de Esperanto, d-ro L.L. Zamenhof, kaj kun la celaro, ke Esperanto estu parto de la ĝenerala publika vivo.

Bonvenon al Herzberg am Harz...la Esperanto-urbo kaj al la unika, vige agadanta Esperanto-Centro!

La eksurbestro, sinjoro Lutz Peters el Herzberg, antaŭ nelonge bondeziris per la vortoj, ke Herzberg am Harz... la Esperanto-urbo post la decido far la urba konsilantaro antaŭ 18 jaroj nun „plenaĝiĝas“.

La veterprognozo por la memortago estis ege malbona. Tamen – kvazaŭ kiel subita miraklo post vere forta pluvego – ekde tagmezo la vetero subite pliboniĝis kaj kelkfoje eĉ la suno elradiadis.

En la bela, alloga Esperanto-ĝardeno la festo okazis en la konstanta Esperanto-pavilono kaj en du provizore starigitaj grandaj someraj pavilonoj, kiuj ofertis agrablan restadon por trideko da gastoj, ĉefe membroj de la Esperanto-Societo Sudharco kun sidejo en Herzberg am Harz...la Esperanto-urbo.

Pri la bonetoso zorgis ankaŭ la invitita muzikisto, Walter Ziegler, regione konata artisto el la najbara urbo Bad Lauterberg. Li majstre ludis akordeonon kaj la

La naskiĝtaga festo.

Denove granda kaj grava paŝo por Esperanto antaŭen!

Karaj,

Zsofia Korody ricevis pro pli ol dudekjara multflanka elstara laborado por resp. per la neŭtrala paclingo Esperanto en Herzberg am Harz...la Esperanto-urbo la renomman premion de la Federacia Prezidento s-ro Steinmeier. Tio estas grava paŝo antaŭen por la socia, politika kaj administracia agnosko de Esperanto.

Dum la lastaj jaroj nia ŝtato draste reduktis la disdonkvanton de tiu elstara ordeno, nome nur por personoj kun eksterordinaraj longjaraj sukcesaj - unuavice komunutilaj laboradoj.

La festo okazis la 19an de Junio 2024 en la kunsidosalono de la urbodomo de Herzberg am Harz...la Esperanto-urbo.

La ĉefo de nia distrikto Göttingen laŭtlegis la laŭdacion. Sinjoro Riethig aparte menciis la interkulturajn sukcesojn rilate al Esperanto en nia urbo kaj regiono.

Urbestro Christopher Wagner, ĉeestantaj politikistoj kaj Esperanto-geamikoj elkore gratulis al Zsofia Korody kaj dankis pro la multjara konstanta laborado, por la aktiva engaĝiĝo por la neŭtrala paclingvo Esperanto kaj por Herzberg – la Esperanto-urbo.

Intertempe Herzberg am Harz...la Esperanto-urbo kun la aktiva Esperanto-Centro atingis grandajn sukcesojn. Tie ekestis unu el la plej grandaj Esperanto-kolektaĵoj kun larĝskalaj Esperanto-fakarkivoj, okazas en la muzeo de la Welf-kastelo konstantaj Esperanto-ekspozicioj kaj troviĝas ampleksa Esperanto-sekcio ankaŭ en la urba biblioteko. La Esperanto-Centro en Herzberg laboradas kiel multkompetenta Esperanto-instituto, ekzemple por kulturo, klerigado kaj informado. Regule ni flegas kontaktojn kun politikistoj, la urba administracio kaj lokaj asocioj. Zsofia Korody estis kortuŝita kaj dankas al ĉiuj kunstrebantoj, subtenantoj, geamikoj kaj volonte daŭrigos la Esperanto-laborojn. Kun amikaj kaj samideanaj salutoj,

Peter Zilvar kaj Harald Mantz

Erfolgreiche Teilnahme am Vereinswettbewerb bei der Supermarktkette NETTO

Anfang des Jahres nahm die Esperanto-Gesellschaft Südharz mit Sitz in Herzberg am Harz...die Esperanto-Stadt an einem Vereinsförderwettbewerb bei der Supermarktkette NETTO teil.

Dabei haben wir den Vereinswettbewerb im Bereich der Netto-Discounter in Herzberg am Harz, in Wulfen und Katlenburg ab 15.07.2024 bis 02.11.2024 gewonnen. Kunden können den Erlös von Pfandflaschen, „Rundungen“ usw. für die Arbeiten unseres gemeinnützigen Vereins spenden.

Wenn sicher insgesamt keine hohen Spendenbeträge erreicht werden können, sind gerade die Information über Esperanto und die Reklame wichtig. Z.B. im nahegelegenen NETTO-Einkaufsmarkt hängt gleich im Eingangsbereich ein großes Plakat mit einem Gruppenfoto einer ausländischen Besuchsgruppe hier vor dem Esperanto-Centro (Interkulturelles Centro Herzberg).

Es erscheinen auch im Internetbereich durch die Firma NETTO Spendenaufrufe für die hiesigen Esperanto-Arbeiten.

Für Samstag, den 3. August, wurden wir sogar eingeladen, auf dem NETTO-Kundenparkplatz einen Informationsstand in Sachen Esperanto und Esperanto-Stadt Herzberg aufzubauen. Gern werden wir dieses Angebot annehmen.

Spendenzugang per Firma NETTO (Logo: Interkultura Centro Herzberg):

<https://www.netto-online.de/vereinsspende/>
Esperanto-Gesellschaft-Suedharz-Grubenhagenstr.-6-37412-Herzberg-am-Harz...die-Esperanto-Stadt.vhtm

Vielen Dank für diese oder anderweitige Unterstützung unserer vielfältigen Esperanto-Aufgaben!

Kurze Biographie von Georgios Dermatis († 08.03.2020)

Herr Georgios (Georg)
Dermatis ist 1960 in
Athen geboren. Nach
seiner Matura kam er nach Wien
um Maschinenbau an der Wiener
Technischen Universität zu studieren.
Er hat sein Studium als Dipl. Ing. im Jahr
1989 absolviert.

Seine eigentliche Liebe galt allerdings der Geschichte,
den Sprachen und humanistischen Angelegenheiten.
Als passionierter Bücherliebhaber und Sammler
besaß er ein enormes Allgemeinwissen. Die letzten
15 Jahren seines Lebens hat er in Wien gelebt und als
freiberuflicher und begeisterter Fremdenführer gearbeitet.
Er war 2-mal verheiratet und hat 3 erwachsene Kinder aus
beiden Ehen.

Seit 1996 hat er sich Esperanto zugewandt und
begeistert das Buch von Stano Marček „Esperanto direkt –
griechisch“ ins Griechische übersetzt und adaptiert.

Wie er sagte „2 Monaten haben gereicht, um die Sprache
gut zu beherrschen“. Er war eine Zeitlang der Präsident der
Esperanto Hellas.

Er war überzeugt, dass die Beschäftigung mit
Esperanto eine humanistische Bedeutung hatte, denn
mit Esperanto ist man in der Lage mit Menschen
überall zu kommunizieren und ihre Kultur und Wissen
kennenzulernen.

Georg ist plötzlich am 8. März 2020 in Wien verstorben.

Unten ein Nachruf vom 13.3.2020 von Herrn Kostas
Kiriakos, einer seiner Esperanto Freunde aus Athen.

Esperanto-Hellas / Nia Verda Informilo www.esperanto.gr

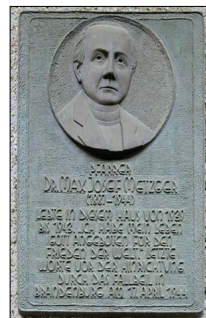
Georgios Dermatis (1960-2020)

Novan teruran baton akceptis la greka esperantista
movado! Unu ankoraŭ, tre signifa ringo de la sufiĉe jam
malforta ĉeno de nia esperantistaro rompiĝis!

Tute subite, en juna aĝo, forpasis nia kara Georgios
Dermatis, malnova, tre bona, ĉiam aktiva esperantisto, eksa
prezidanto de Helena Esperanto Asocio.

Patro de tri infanoj, la lasta el kiuj ankoraŭ tre juna,
homo bona, afabla, klera, nobla, kara amiko de samideanoj
el multaj landoj, mortis kaj la greka esperantistaro, falinte
en dolorigan funebtron, adiaŭas lin kun amo kaj respekto!

Beat-proklamo de pastro, kiu laboris ankaŭ en Graz

La 17-an de Novembro
2024, en la katedralo de Freiburg en
Breisgäu/Germanio, nome de la papo,
la prefekto (Superulo) de la vatikana
dikasterio por la Unueco de la Kristanaro,
kardinalo Kurt Koch proklamos d-ron Max
Josef Metzger, NS-martiro kaj batalanto
por la paco kaj ekumeno - esperantisto -
kiel beatulon.

Max Josef Metzger estos dua esperantisto,
kiu estas proklamita beatulo. Komparu:
[www.kathpress.at/goto/meldung/2385866/ns-
martyrerpriester-metzger-wird-am-17-november-seliggesp
rochen](http://www.kathpress.at/goto/meldung/2385866/ns-martyrerpriester-metzger-wird-am-17-november-seliggesprochen)
(2024-06-30, **Karl Reinisch**)

Ankündigung der nächsten

Generalversammlung des Österreichischen Esperanto-Verbandes (AEF)

Wann: Sa, 2025-01-18 14 Uhr

Wo: Volkshaus Graz, Lagergasse 98a, Graz

Tagesordnung:

- 1.) Begrüßung, Feststellung der
Beschlussfähigkeit.
- 2.) Genehmigung der Tagesordnung.
- 3.) Protokoll der letzten Generalversammlung.
- 4.) Bericht des Obmanns, des Kassiers und der
Rechnungsprüfer.
- 5.) Entlastung des Vorstandes.
- 6.) Neuwahl des Vorstandes und der
Rechnungsprüfer.
- 7.) Abstimmung über sonstige Anträge und
Allfälliges.

(2024-07-06 Alfred Heiligenbrunner)

Nova ebleco lerni Esperanton en Vieno

Bone konataj estas la renkontiĝoj de „Esperanto en Vieno“ – dufoje monate, ni kunvenas en Restoracio Diana. Kelkaj sukcesraportoj devenas de tiuj kunvenoj, inkludante la filmadon de ORF en Januaro 2024.

Dum Restoracio Diana estas ege taŭga ejo por tiuj eventoj, ĝi havas unu malavantaĝon: ĝi estas en regiono, kiu ne kutimas esti perceptita de lingvo-lernemuloj.

Sed en la nuna somero estis atingita grava sukceso: oferto lerni Esperanton en medio specife dediĉita al lingvolernantoj.

Je la angulo de Gießaufgasse kaj Einsiedlerpark en la 5-a distrikto de Vieno troviĝas senprofita projekto „Station Wien“ – Asocio por edukado, konsilado kaj kultura interŝanĝo. Unu de la ofertoj de Station Wien estas la Sprachencafé. La koncepto: homoj, kiuj bone parolas lingvon (prefere kiel denaska lingvo) ofertas instruadon kiel volontuloj. La plej populara lingvo estas la germana, kion ĉefe migrantoj kaj rifuĝintoj lernas. Sed ankaŭ la angla, la hispana, la franca, kaj la turka estas lerneblaj – kaj: Esperanto.

Ĉi-somere mi prizorgis tablon por Esperanto-lernantoj – kaj tiuj, kiuj volas fariĝi esperantistoj. La sukceso ne estis „superforta“, sed kontentiga – sufiĉe kontentiga por konvinki min ripeti la kurseton kvarfoje dum la monato Junio. Dum Julio kaj Aŭgusto, Sprachencafé faras someran paŭzon. Ni ĝojas pri revido kaj persona renkontiĝo ekde la 3-a de Septembro 2024. La planita dato estas ĉiumarde, inter la 17-a kaj la 19-a horo (3-a, 10-a, 17-a kaj 24-a de Septembro). Ĝis baldaŭa revido!

Anonco pri Zamenhoffesto en Vieno

La 14-an de Decembro 2024 okazos la Zamenhoffesto en Vieno. Tempo: 15:00-18:00

Ni ĝojas pri via partopreno aŭ persone aŭ interrete. Ĉeeste: Polnisches Institut, Am Gestade 7, 1010 Wien. Virtuale: en Zoom pere de <http://bit.ly/ZoomZamVieno>. Detalajn informojn vi trovas en www.eventaservo.org/e/fca17c

Kviz-elsendo en la aŭstra televido

"Esperantologie" klarigita de la estrino Carolina Athanasiadis en elsendaro ŝia "smart 10", Austra TV, ORF 1. <https://on.orf.at/video/14225337>, minuto 22:00.

La demando estis: "Ĉu vi povas studi tion en la universitato de Vieno?" – Kaj ne, oni ne povas studi tion en la universitato de Vieno.

(2024-07-13 laŭ indiko de Hans-Michael Maitzen).

Welt der Bücher und Zeitschriften – Esperanto und andere Plansprachen Aktuelles, Wissens- und Bedenkenswertes aus der Deutschen Esperanto-Bibliothek Aalen

Kontribuo 76 – Daŭrige de du nekrologoj

Heinz Dieter Maas

25.4.1940 – 4.4.2024

Jen estu almenaŭ la plej gravaj bibliografiaj mencioj pri Heinz Dieter Maas:

[1969] Homographie und maschinelle Sprachübersetzung / Maas, Heinz Dieter. - Saarbrücken: [Sonderforschungsbereich Elektron. Sprachforschung, Univ. d. Saarlandes], 1969. (Linguistische Arbeiten des Germanistischen Instituts und des Instituts für Angewandte Mathematik der Universität des Saarlandes: Arbeitsbericht / Sonderforschungsbereich 100, Elektronische Sprachforschung; 8).

[ĉ. 1970] Fachwörterverzeichnis für Datenverarbeitung: Englisch-Esperanto-Deutsch, Dt.-Engl.-Esp. [sen loko], [1970]

[1972] Someraj universitataj kursoj, matematikaj metodoj en lingvistiko: Belgio, 1972. Matematikaj metodoj en lingvistiko by Heinz D Maas - Publisher: Liège: SUK, 1972.

[1972¹] Enkonduko en la komputeran lingvistikon by Heinz Dieter Maas - Publisher: Liège: SUK, 1972.

[1976] Transfer und Synthese in der Saarbrücker maschinellen Übersetzung / Luckhardt, Heinz-Dirk; Heinz Dieter Maas. - Saarbrücken: Sonderforschungsbereich Elektron. Sprachforschung, Univ. d. Saarlandes, 1976.

[1976] Die naturalistische Schule in der Interlinguistik / Tazio Carlevaro. Aus d. Esp. unter Berücks. der Übertrag. ins Engl. übers. von Heinz Dieter Maas. En: Plansprachen, Darmstadt, 1976. - p. [330]-347.

[1976] Pri la nuna stato de maŝina tradukado: prelego farita en la Unua Internacia Esperanto-Konferenco de la Neŭtrala Esperanto-Movado. Saarbrücken; Zaragoza, 1976.

[1976] Probleme der Beschreibung und der automatischen Analyse von deutschen Nominalphrasen / Glas, Reinhold; Maas, Heinz Dieter. Saarbrücken: Sonderforschungsbereich Elektron. Sprachforschung, 1977. En: NOVERAD, ein Programmsystem zur Analyse von Nominalphrasen / Heinz Dieter Maas. – Die Struktur der Nominalphrasen und ihre Darstellung im Computer / Heinz Dieter Maas.

[1982] Aŭtomata tradukado en kaj el Esperanto.

En: Lingvokibernetiko kaj aliaj internacilingvaj aktoj de la IX-a Internacia Kongreso de Kibernetiko = Sprachkybernetik und andere internationalsprachige Akten vom IX. Internationalen Kybernetikkongreß. Tübingen, 1982. p.75-81.

[1982] Eine neue Datenstruktur für maschinelle Übersetzung = Nova datenostrukturo por maŝina tradukado. En: Grundlagenstudien aus Kybernetik und Geisteswissenschaft. San Marino; Paderborn [u.a.], 1982. p.31-.

[1983] SUSY-Handbuch für Transfer und Synthese:

1) https://eo.wikipedia.org/wiki/Enkonduko_en_la_Komputeran_Lingvistikon

die Erzeugung dt., engl. oder franz. Sätze aus SATAN-Analyseergebnissen / Heinz-Dirk Luckhardt; Heinz Dieter Maas. Univ. des Saarlandes, Sonderforschungsbereich 100, Elektron. Sprachforschung. 1983.

[1984] Susy-II-Handbuch / Maas, Heinz Dieter. – Saarbrücken: Univ. des Saarlandes, Sonderforschungsbereich 100, Elektronische Sprachforschung, 1984. (Linguistische Arbeiten, Neue Folge; Heft 14).

[1987/89] La Bahaa religio: ĝiaj ĉefaj instruoj kaj rilatoj al Esperanto / Heinz Dieter Maas. Saarbrücken: A. Iltis, 1987 kaj 1989. (Iltis-serioj: 5, Scienco; 1).

[1989] Unueco en Diverseco: la unusola vero en la skriboj de ĉiuj religioj / kompilita de Om Prakash Ghai. [trad. el la angla lingvo de Heinz Dieter Maas] - Rosenheim: Horizonte-Verl., 1989.

[1991] Studien zur maschinellen Übersetzung: die Reihe Distributed Language Translation. En: LPLP, Language Problems and Language Planning 15(1991), p. 65-77².

[1994] Formala teorio de tradukado. En: Aktoj / Internacia Sciencia Simpozio "Esperanto 100-Jara": Universitato de Vieno, 28. - 30. 10. 1987. Vieno: Esperanto Laborkomitato Austria: Pro Esperanto [k.a.], 1994. - p.176-186.

[1998] Multilinguale Textverarbeitung mit MPRO.

En: Europäische Kommunikationskybernetik: heute und morgen; aus Anlaß der Emeritierung von Helmar G. Frank. Dobřichovice: KAVA-PECH; München: KoPäd, 1998. p. 167-173

[2001] Esploro de la leksiko de du Esperanto-aŭtoroj.

En: Eseoj memore al Ivo Lapenna. [Rudersdal]: Thorben Kehlet [Ikon Tekst & Tryk], 2001. - p. 297-305.

[2006] Indexieren mit AUTINDEX. En: Information und Sprache: Beiträge zu Informationswissenschaft, Computerlinguistik, Bibliothekswesen und verwandten Fächern; Festschrift für Harald H. Zimmermann / hrsg. von Ilse Harms u.a. - München: de Gruyter; Saur, 2006. - S. 153-157.

Uwe-Joachim Moritz

25.4.1940 – 4.4.2024

GEDENKKERZE

Germana Esperanto-Biblioteko Aalen
Entzündet am 14.04.2024 um 15:14 Uhr

Europa spricht mit 100 Zungen - alle lagen sie ihm am Herzen, neben der Plattdeutschen und seiner Herzensangelegenheit: Esperanto.

Uwe Joachim, ruhe verdient in ewigem Frieden!

Utho Maier,
Direktor der Deutschen Esperanto-Bibliothek Aalen

Jen estu ankaŭ pri li³ almenaŭ la plej gravaj bibliografiaj mencioj:

[s.j.] Identeco, kulturo, edukado, lingvo.: IKEL, internacia komitato por etnaj liberecoj.: Eschweiler: IKEL, s.j.; 21 cm fald.

[s.j.] Sprachen-Statistik <kiom da personoj parolas kiun lingvon?>. - Eschweiler: Internacia Komitato por Etnaj Liberecoj, s.j. - 14 p.; 21 x 30 cm s.k.

2) <https://doi.org/10.1075/lplp.15.1.05maa>

3) <https://explore.gnd.network/gnd/1084361884>

[1970] Komuna Kongreso de Belga E-Federacio, Germana E-Asocio, Nederlanda E-Asocio: Kongresa libro 1970 Aachen; Lingvaj problemoj en Eŭropo. - Aachen: LKK, 1970. - 19 p.; 21 cm broŝ.

[1970] Thesen zum Esperanto-Unterricht an Schulen. - (Köln): Dt. E-Lehrer, NRW, 1970; 30 cm

[1970] Trilanda Esperanto-Kongreso: Kongresa libreto 1970 Aachen; Lingvaj problemoj en Eŭropo. Komuna kongreso de Belga E-Federacio, Germ. E-Asocio, Nederlanda E-Asocio. 27-31 mar 1970. - Aachen: LKK, 1970. - 16 p.; 21 cm broŝ.

[1971] Problemoj de etnaj minoritatoj en Hispanio: Diversaj aŭtoroj; aranĝis U.W.Moritz. - Nürnberg: Pickel, 1971. - 40 p.; 21 cm broŝ.

[1972] Memorandum zum Esperanto-Unterricht in der Bundesrepublik Deutschland / Moritz, Uwe-Joachim. En: Gymnasium Saar: Zeitschrift des Saarländischen Philologenverbands. Lebach, 1972. - p. 38-41.

[1974] Frank, Helmar G.: Tezoj por la germana lingvo-politiko (Thesen zur deutschen Sprachpolitik); el la germana trad. W.F.J.Walther. Reviziis Uwe Joachim Moritz, Hermann Behrmann. - s.l.: s.n., s.j.; 30 cm s.k.

[1976] Etnaj problemoj en sudorienta Eŭropo / [Rudolf Grulich, responsas: Uwe-Joachim Moritz]. Stolberg; 1976. 12 p.

[1976] Etnaj problemoj en sudorienta Eŭropo. - Stolberg: La aŭtoro, 1976; 30 cm s.k.

[1979] Kurdoj, armenoj kaj aliaj etnoj inter la Kaspia, Nigra kaj Mediteranea Maroj / kompilis Moritz, Uwe-Joachim. [Stolberg]: Etnismo: Internacia Komitato por Etnaj Liberecoj (IKEL); 1979. 20 p.; 30 cm.

[1979] Lingvoj en Eŭropo - kiuj? kie? kiom? / Moritz, Uwe-Joachim. [Stolberg]: IKEL - Internacia Komitato por Etnaj Liberecoj; 1979. 15 p.

[1981] Die Basken — Restauration oder marxistische Utopie? in: Europas unruhige Regionen: Geschichtsbewusstsein u. europ. Regionalismus / Rainer S. Elkar (Hrsg.). Mit Beitr. von Bazzanella, Angelo u. Elkar, Rainer S. - Stuttgart: Klett, 1981. - 267 S.: graph. Darst., Kt.; 22 cm (Anmerkungen und Argumente zur historischen und politischen Bildung), S.195-217

[1988] Lingvoj en Eŭropo: statistiko kaj iomete pli / kompil.: Uwe-Joachim Moritz. Eschweiler: IKEL; 1988. 36 p. (Materialoj / Internacia Komitato por Etnaj Liberecoj; 1)

[1988] Lingvoj en Eŭropo - statistiko kaj iomete pli: Reviziita kaj pliampleksigita. <Lingvoj en Eŭropo 1979> - Eschweiler: Internacia Komitato por Etnaj Liberecoj, 1988. - 36 p. + mapo; 21 cm broŝ.

[1991] La vaskoj-Ĉu restaŭro aŭ marksisma utopio? In: Serta gratulatoria in honorem Juan Régulo, Vol. 4, 1991 (Arqueología y Arte, Miscelánea), págs. 531-550

[1993] Der baskische Nationalismus / Moritz, Uwe-Joachim. En: Frieden, Tradition und Zukunft als Kulturaufgabe; [hrsg. im Auftr. der Initiative "Kulturwissenschaftler für Frieden und Abrüstung in Ost und West"]. Hrsg. von Hans-Jürgen Häbler und Christian von Heusinger, Würzburg, 1993. - p. 296-.

[1994] Esperanto en la Civitana Radio de Anteno AC: Dujaraj spertoj de Ursula Schnelle-Moritz kaj Uwe Joachim Moritz. - Eschweiler: la aŭtoroj, 1994; 21 cm s.k.

[1997] Ĉu ankaŭ demokratio diskriminacias etnajn minoritatojn? (ekzemploj el okcidentaj landoj) / Moritz, Uwe-Joachim. En: Tolerio al minoritatoj: referaĵoj de la internacia simpozio. Maribor, 1997. - p. 9-27

[1997] Daar keem 'n düster Wulk över Platdüütschland. In: Zum Stand des Niederdeutschen heute. [anläßlich der 42. Landschaftsversammlung am 8. März 1997 in Zwischenahn-

Ohrwege] Oldenburg 1997 / Menge, Heinz H. (= Vorträge der Oldenburgischen Landschaft. H. 28.), S.44-47.

[1997] Europa spricht mit 100 Zungen: = Eŭropo parolas 100-lange / Moritz, Uwe-Joachim. Osnabrück: Deutsches Esperanto-Institut; 1997. 44 p.

[1999] Lingvaj rajtoj. In: Kio ni estas kaj kion ni celas: komentoj pri la manifesto de la movado por la internacia lingvo Esperanto. - Rotterdam: UEA, 1999. S. 16-18

[2001] Etnaj aspektoj de Balkanio.: Divers-aŭtoraj artikoloj parte aperintaj en Etnismo. - Eschweiler: Internacia Komitato por Etnaj Liberecoj, 2001. - 20 p.; 21 cm broŝ.

[2001] Lingvoj malfermas pordojn. Ĉu indas malfermi 130 pordojn?: Prelego, strukturo kaj mapoj. - Elspeet: Faulhaber-Semajnfino, 2001. - 12 fol.; 30 cm s.k.

[2007] Mozaikeroj el la Historio de Oldenburg i o: Oldenburg, 2007 [?]

[2008] Etnismo: informilo pri etnaj problemoj: reeldono de la numeroj 1 (10.05.1972) ĝis 10 (01.11.1975) / [responsa eldoninto: Uwe-Joachim Moritz]. Sandhatten: Moritz, 2008. 6, 4, 12, 14, 13, 14, 14, 12, 10, 14, 12 p.; 30 cm.

[2009] Hispanio - aspektoj el kulturo kaj politiko tra la jarcentoj / kompil.: Uwe-Joachim Moritz. [O.O.]; 2009. [ca. 60] p.; Ill.; 30 cm.

[2009] Hispanio: aspektoj el kulturo kaj politiko tra la jarcentoj, 2009 [?]

https://www.niederdeutsche-literatur.de/werke/einzeltitel-nd.php?T_ID=14488: Teksten, Käärtten an anner Materiääljen to den Kurs öwer Olnborgsche Geschicht bi de Familien-Fretied fan 'n 30.07. bet to 'n 03.08.2007 in Stapelfeld / tohoopstelt fan Uwe Joachim Moritz. - Oldenburg: Olnborgsche Landschup, 2. Aufl. 2007, weitere Aufl. 2008. - Text teilw. hochdt., teilw. niederdt.

https://www.niederdeutsche-literatur.de/werke/einzeltitel-nd.php?T_ID=14487, <https://d-nb.info/967694515>: Politiek föör meer Platdüütsch in use Städer un Gemeenden: Resultaten van'n Afraag in'n Harwst 2002 / Akschoon Platdüütsch Höört Daarbi! [Ruutgewer: Uwe Joachim Moritz]. - Sandhatten: Akschoon Platdüütsch Höört Daarbi!, 2003. - 44 S.: Kt.; 21 cm

https://www.niederdeutsche-literatur.de/werke/einzeltitel-nd.php?T_ID=14486, <https://d-nb.info/960863974>: Landdagsmaten un Platdüütsch: Use Frage un wat de Landdagsmaten uut dat ole Olnborger Lanne antert hebt / [Ruutgewer: Uwe Joachim Moritz]. - Hatten-Sandhatten: Akschoon "Platdüütsch höört daarbi!", 1999. - 40 S.: Ill., Kt. + 1 Beil.; 21 cm

https://www.niederdeutsche-literatur.de/werke/einzeltitel-nd.php?T_ID=14485: Platdüütsch in use Stad, Gemeende: use Fragen un wat de Städer und Gemeenden antert hebt / [Ruutgewer: Uwe Joachim Moritz]. - Hatten-Sandhatten: Akschoon Platdüütsch Höört Daarbi!, 1998. - 60 S.; 21 cm

Aldonaj indikoj:

<https://www.youtube.com/watch?v=7O5OQMxjWLE> (Uwe-Joachim Moritz intervjuata de Zlatko Tišljär, en la Esperanto-Kulturfestivalo okazinta en 1997 en Aalen)

<https://www.youtube.com/watch?v=MU6Zdfieb5E> (Snack up Platt - Folge 5 aus Kirchhatten - Talk mit Karin Linden und Dr. Heiko Scheepker. Gäste: Uwe Joachim Moritz, Irma Müller, Dirk Hinrichs, Linda Hibbeler, Manfred Scholz und Falko Weerts. Eine Produktion von oldenburg eins, dem Spieker und RE! Oldenburg. filmo (jen parto 2/14, 14-minuta) pri televida publika diskuto "Snack op Platt" (interparolo platgermana), eldono 5 el Kirchhatten, kun platgermana intervjuo de Uwe-Joachim Moritz)

<http://etnismo.org/indexEN.html>

<http://www.etnismo.org/eo/index-esperanto.html>

<http://www.etnismo.org/eo/etnoglزارo.html>

Treffen der Landes- und Fachverbände sowie Interessierter (Verbandsrat), Göttingen, Stephanus-Kirchengemeinde, 31.10. bis 03.11.2024

Die Aktiven der Deutschen Esperanto-Bundes treffen sich jedes Jahr zum Verbandsrat. In diesem Jahr wird der Verbandsrat zwischen dem 31.10. und 03.11.2024 in Göttingen (Stephanus-Kirchengemeinde, Himmelsruh 17, 37085 Göttingen) tagen. Die Lokalpolitik begrüßt es, wenn das Engagement der Esperanto-Stadt Herzberg auch in den Landkreis ausstrahlt.

Wir werden bewusst auf die ausführliche Vorstellung der letztjährigen Aktivitäten verzichten. Damit sich die Verbände trotzdem präsentieren können, bittet der DEB um einen schriftlichen Bericht von max. einer DIN-A4-Seite, der vor Ort als Tischvorlage verteilt wird. Bitte bis 23.10. an gea.fe@esperanto.de versenden.

Stattdessen möchten wir verstärkt darüber diskutieren, welche Aktivitäten uns zukunftsfähig machen: Aktivitäten am Tag der Sprachen, Sichtbarkeit in sozialen Medien oder auch die Aktivierung von Frauen für die Mitarbeit im Vorstand. Unter dem Motto „Was uns voranbringt“ sollen Projekte vorgestellt werden, die bereits in der Planung sind oder als Best-Practice-Beispiele von anderen Ortsgruppen oder Landesverbänden übernommen werden können.

Der Zeitplan ist zunächst noch provisorisch und beinhaltet folgendes Programm:

Donnerstag, 31.10.2024

Antäukongreseto: Wanderung im Göttinger Wald (Treffpunkt 11:00 Uhr Schillerwiesen, Spielplatz)
Abends: angeleitete Kennenlernen

Freitag, 01.11.2024

Ort: soweit nicht anders genannt immer Stephanus-Kirchengemeinde, Himmelsruh 17, 37085 Göttingen
09:30 Uhr: Plenum „Was uns voranbringt“ – Vorstellung zukünftiger Projekte und Projektideen aus den Landesverbänden und Ortgruppen: Bildungsurlaub mit Esperanto; 20 Jahre Esperanto-Stadt und 120 Jahre DEB (2026)
12:30 Uhr: Mittagessen im Restaurant Kreta (Selbstzahler)
14:30 Uhr: Workshops (in Interessengruppen): Geocaching oder Actionbound; Esperanto in den sozialen Medien; Zusammenarbeit mit Kommunen

17:30 Uhr: Plenum mit Berichten aus den Workshops
19:00 Uhr: Abendessen in der Stadt (niedrigpreisiges Restaurant) Ausklang mit weiterführender Diskussion über Zusammenarbeit mit Kommunen

Samstag, 02.11.2024

09:30 Uhr: Plenum „Was uns voranbringt“ mit weiteren Themen: Frauen im DEB-Vorstand; Tag der Sprachen; Zamenhoffeiern; Regionale Bücherverantwortliche
13:00 Uhr: Mittagessen in der Stadt (Selbstzahler)
15:00 Uhr: geleiteter Stadtrundgang
19:00 Uhr: Abendessen in der Stadt (Selbstzahler)
Ausklang: ggf. kulturelles Abendprogramm in der Stadt

Sonntag, 03.11.2024

09:30 bis 10:30 Satzungsformalien des Verbandsrats mit folgender Tagesordnung:
TOP 1. Annahme der Tagesordnung
TOP 2. Wahl eines Protokollführers
TOP 3. kurzer Bericht des Bundesvorstands
TOP 4. Finanzen
TOP 5. Vorschau auf geplante Veranstaltungen des D.E.B.
TOP 6. Entscheidung zum Kongress 2025
TOP 7. Verschiedenes
10:30 Uhr: Vorstandssitzung des Deutschen Esperanto-Bundes

Soweit nicht schon geschehen, reserviere ein Zimmer in (www.goettingen-tourismus.de/uebernachten). In Kürze wird ein Anmeldeformular auf www.esperanto.de sein (oder auf der Seite «Esperanto in Deutschland»). Um Anmeldung vor der Teilnahme wird gebeten. Kontaktmöglichkeit für Rückfragen: andreas.diemel@esperanto.de, Tel. (0800) 336 3636-5114.

Freundliche Grüße

Prof. Dr. Martin Haase (Bundesvorsitzender des D.E.B.)

Andreas Diemel (Vorstandsmitglied für Unterorganisationen)

Leckere Lesung „Kuirado kun koro“

Am 7. Juni 2024 stellte Barbara Brandenburg ihr Kochbuch „Kuirado kun koro“ (= „Kochen mit Herz“) im Haus am Mierendorffplatz, Berlin vor. Sie gab einen Einblick in die Entstehungsgeschichte und weitere Informationen zu einigen der abgedruckten Rezepte. **Roland Schnell**

Kunveno de landaj ligoj kaj fakaj asocioj kaj interesitoj (Asocia Konsilantaro), Göttingen Stephanus-paroĥo, 31.10. ĝis 03.11.2024

La aktivuloj de la Germana Esperanto-Asocio renkontiĝas ĉiujare pro la asocia konsilantaro. En tiu ĉi jaro la konsilantaro okazos en Göttingen (Stephanus-paroĥo, Himmelsruh 17, 37085 Göttingen). La lokaj politikistoj aprezas, ke la engaĝiĝo de la Esperanto-Asocio kaj Esperanto-urbo Herzberg elradias ankaŭ al la distrikto de Göttingen.

Ni konscie volas rezigni pri la detala prezentado de la agadoj de la lasta jaro. Por ke la asocioj tamen povas prezenti sin, GEA petas pri skriba raporto de maksimume unu DIN-A4-paĝo, kiu estos disdonita kiel tabloprezentajo. Bv. sendi ĝis la 23-a de okt. al gea.fe@esperanto.de.

Prefere ni diskutu pri aktivajoj kiuj taŭgas por nia estonteco: aktivajoj en la tago de la lingvoj, videbligo en sociaj amaskomunikiloj aŭ la aktivigo de virinoj por la kunlaboro en la estraro. Sub la moto „Kio antaŭenigas nin“, la aktivuloj prezentos projektojn, kiujn aliaj landaj ligoj aŭ lokaj grupoj povas kopii.

La horaro estas ankoraŭ provizora, sed ni planas la sekvajn programerojn:

Jaŭdo, la 31-an de Oktobro 2024

Antaŭkongreseto: Migrado en la Gotingena Arbaro (kunveno: 11-a horo ludejo Schillerwiesen)
vespere: gvidata interkonatiĝo

Vendredo, la 01-an de Novembro 2024

Loko: se ne alinomite: Stephanus-paroĥo, Himmelsruh 17, 37085 Göttingen
09:30 horo: Pleno „Kio antaŭenigas nin“ – prezentaĵoj de venontaj projektoj kaj ideoj el la landaj ligoj kaj lokaj grupoj: Klerigferioj kun Esperanto (Bildungsurlaub); 20 jaroj Esperanto-urbo Herzberg kaj 120 jaroj GEA 2026
12:30 Uhr: tagmanĝo en restauracio Kreta (mempagenda)
14:30 Uhr: Atelieroj (en interesgrupoj): Kiel prepari Geokaŝadon aŭ Actionbound; Esperanto en la sociaj amaskomunikiloj; Kunlaborado kun komunumoj
17:30 Uhr: Pleno kun raporto el la atelieroj
19:00 Uhr: Vespermanĝo en la urbo (malaltpreza restoracio) trankvila vespere, eble kun pliprofundigo de la temo kunlaborado kun komunumoj

Sabato, la 02-an de Novembro 2024

09:30 Uhr: Pleno „Kio antaŭenigas nin“ – kun pluaj temoj: Virinoj en la estraro(n) de la GEA; Tago de la lingvoj; Zamenhof-festoj; Regionaj Libroresponzuloj
13:00 Uhr: tagmanĝo en la urbo (mempagenda)
15:00 Uhr: Urbo-gvidado
19:00 Uhr: Vespermanĝo en la urbo (malaltpreza restoracio)
Eventuale kultura vespera programo en la urbo

Dimanĉo, la 03-an de Novembro 2024

09:30 bis 10:30 formalajoj de la kunveno de landaj ligoj kun jena tagordo
TOP 1. Akcepto de la tagordo
TOP 2. Elektro de la protokolanto
TOP 3. Mallonga raporto de la federacia estraro
TOP 4. Financoj
TOP 5. Prospektivo al planitaj eventoj de G.E.A.
TOP 6. Decidoj pri la Kongreso 2025
TOP 7. Diversaĵoj
10:30 Uhr: Estrarkunsido

Se vi ne jam faris, bonvolu mem rezervi ĉambron en Göttingen (www.goettingen-tourismus.de/uebernachten). Post iom da tempo estos reta aliĝo sur la www.esperanto.de (ankaŭ trovebla per la retpaĝo «Esperanto in Deutschland»). Bv. aliĝi antaŭ la partopreno. Kontakto por demandoj: andreas.diemel@esperanto.de, Tel. (0800) 336 3636-5114.
Amikajn salutojn

Prof. Dr. Martin Haase (prezidanto de GEA)
Andreas Diemel (estrarano de GEA pri suborganizo)

Kajto koncertis en Germering

Por aŭskulti koncerton de Kajto (Ankie van der Meer, Nanne Kalma) oni povas iri al internacia evento, ekzemple la UK en Aŭgusto 2023 en Torino, la Eŭropa Esperanto-Kongreso en Majo 2024 en Strasburgo, aŭ la Danuba Esperanto-Rendevuo en Budapeŝto. Sed fine de Majo 2024 Karl Breuninger, estrarano de la Esperanto-Klubo Munkeno, invitis Ankie kaj Nanne, revojaĝantajn de DER, al sia domo en Germering apud Munkeno, kaj ili prezentis ekskluzivan koncertvesperon por deko da membroj de EKM.

En bonega etoso Kajto prezentis kvazaŭ sian tutan gamon, ekde „Mi memoras“ kaj la nom-dona kanto „Kajtoj“ tra aktuale konataj kantoj ĝis kelkaj freŝaj numeroj, ekzemple „Nun komenciĝas nova vivo“ kaj „Nia kato“ (teksto: Tomas Frejarö) kaj „Kiel la tero belas“ kaj „Bela rev“ (Ewa Barbara

Medienecho

Leider gibt es immer mehr Netzbeiträge, die nur über Angabe persönlicher Daten, per Passwort, kostenpflichtig oder nach Anmeldung zu lesen sind. Sie sind hier kursiv gedruckt.

Auf nicht im Netz erschienene Berichte, die aber vorliegen, wird hingewiesen. Diese können Interessenten gerne als Kopie zum persönlichen Gebrauch (nur per Netzpost) zugesandt werden. Anfragen an *medienecho@esperanto.de* – Bitte den jeweils genannten Betreff angeben.

12. Juli 2024

TreffpunktEuropa Mehr Zusammenhalt in der EU durch Esperanto

Wäre es möglich, eine europäische Sprache einzuführen, um diese Gemeinschaft herbeizuführen?

Die Idee ist nicht neu. Esperanto ist eine Sprache, die 1887 zur besseren Völkerverständigung erfunden wurde. Sie ist möglichst einfach strukturiert und ähnelt vielen europäischen Sprachen, sodass nach etwa 40 Stunden des Lernens schon einfache Gespräche geführt werden können. Trotz des Status als Kunstsprache wird Esperanto weltweit von etwa zwei Millionen Menschen gesprochen.

<https://www.treffpunkteuropa.de/mehr-zusammenhalt-in-der-eu-durch-esperanto?lang=fr>

Grochowska). La muzikon komponis Nanne Kalma. La koncerto estis tiom ampleksa, ke necesis enmeti vespermanĝan paŭzon. Tamen pro la forta aplaŭdo Kajto aldonis ekstran numeron.

(Aŭtoro: Reinhard Fössmeier, aprobita de Karl Breuninger)

Kajto koncertis en Germering.

11. Juli 2024

Mein Bezirk

Aufschwung einer Friedenssprache

In Graz setzt die Plansprache

"Esperanto" starke Lebenszeichen.

MeinBezirk hat mit dem

Präsidenten der steirischen Esperanto-

Gesellschaft über die Bedeutung der "Friedenssprache" gesprochen.

https://www.meinbezirk.at/graz/c-lokales/aufschwung-einer-friedenssprache_a6789924

7. Juli 2024

allevents

Wir brauchen Esperanto

Erlebt den Esperanto-Geist der Künste

als Transformationserlebnis: da

werden aus Parkbuchten Aktions- und

Erlebnisorte, aus Treppenhäusern

Galerien, selbst das WC wird poetisch, Fenster und Fassaden

bekommen neue Gesichter, die ganz andere Ein- und

Ausblicke ermöglichen.

https://allevents.in/mobile/amp-event.php?event_id=200026754751546

30. Juni 2024

Harzkurier

In Herzberg: Wo sind die Esperanto-

Unikate hin? - Harzkurier

Harzkurier

Unbekannte haben die Schilder vom

Pfahl im Domeyerpark montiert, jetzt

sind sie weg. Mit diesem Appell wendet sich die Stadt an die ...

<https://www.harzkurier.de/harzkurier/herzberg/article406678854/in-herzberg-wo-sind-die-esperanto-unikate-hin.html>

20. Juni 2024

Lexis Rex

Esperanto-Kreuzworträtsel

[https://www.lexisrex.com/Esperanto/](https://www.lexisrex.com/Esperanto/Kreuzwortr%C3%A4tsel/Wetter)

[Kreuzwortr%C3%A4tsel/Wetter](https://www.lexisrex.com/Esperanto/Kreuzwortr%C3%A4tsel/Wetter)

20. Juni 2024

LOKALAZY

Esperanto wird von Menschen auf

der ganzen Welt gesprochen. Es gibt

Esperanto-Clubs, -Zeitschriften und

-Radiosender. Es gibt sogar eine

Esperanto-Akademie.

<https://hub.localazy.com/delsprachen/eo-esperanto>

11. Juni 2024

Die neue südtiroler Tageszeitung online

Es jazzt so jazz in Lana

Esperanto feat. Fausto Beccalossi

Am 14. Juni gab auf dem Vigljoch das Projekt Esperanto feat. Fausto Beccalossi zu hören. Esperanto entstand aus einer Idee des Gitarristen und Komponisten Luca Falomi und seiner Zusammenarbeit mit Riccardo Barbera, einem vielseitigen und kreativen Kontrabassisten. Der Name des Projekts ist inspiriert von der Sprache, die in den späten 1800er Jahren durch die Vereinigung von Idiomen lateinischen, romanischen, germanischen, slawischen und orientalischen Ursprungs entstanden ist

<https://www.tageszeitung.it/2024/06/11/es-jazzt-so-jazz-in-lana/>

<https://esperanto-bw.de/pages/posts/max-josef-metzger---seligsprechung-294.php>

kath.net

Katholische Nachrichten

<https://mobile.kath.net/news/84975>

Terminaro Futbalo

Okaze de la eŭropa futbalĉampionado en Germanio (14.6. – 14.7. 2024) mi komplete tralaboris kaj pliampleksigis la fakvortliston, kiun mi publikigis antaŭ ses jaroj.

Ekzistas du variantoj (germane - Esperante kaj Esperante - germane) kun ĉiufoje ĉirkaŭ 2.200 vortoj/tradukoj. Por ĉiu termino oni trovas la fontindikon. La bazo (ĉ. 49 % de la vorttrezoro) estas la vortaroj de Erich-Dieter Krause.

Entrepo
Homepage

Filatele / Philately
Sako / Sack
Partio / Partei
Somera Olimpikoj
Ludoj / Olympische
Sommerspiele
Yntera Olimpikoj
Ludoj / Olympische
Winterspiele

La terminaro estas je via dispono sub la sekvanta interretadreso: www.esperanto-muenchen.de/Fakvortlistoj/fakvortlistoj.html.

Proponoj por plibonigo kaj pilargigo estos akceptataj danke (adreso: informado@esperanto-muenchen.de).

Norbert Güter, Esperanto-Klub München e.V.

9. Juni 2024

Kölner Stadtanzeiger

"Gratis Bier, Aliens und böse Hühner

Das sind die 11 skurrilsten Parteien

bei der Europawahl 2024

Frankreich"

Die Partei Europe Démocratie

Espéranto tritt bei den Europawahlen in Frankreich an, um sich für mehr Mehrsprachigkeit in der EU einzusetzen. Dabei fordert sie auch, dass die Plansprache Esperanto als Arbeitssprache in den Institutionen dienen kann. Wenn Dokumente nicht in alle EU-Sprachen übersetzt werden können, sollen sie nach dem Willen der Partei zumindest in Esperanto vorliegen. Esperanto wurde 1887 von einem Augenarzt veröffentlicht und wird je nach Quelle von 0,5 bis zwei Millionen Europäern gesprochen.

<https://www.ksta.de/politik/europawahl-2024-das-sind-die-11-skurrilsten-parteien-der-eu-wahl-807791>

17. März 2023

Esperanto Baden-Württemberg –

Neuigkeiten rund um Esperanto

Zur Seligsprechung von Max Josef

Melzer

Max Josef Metzger (1887-1944), ein Priester aus dem südbadischen Schopfheim, der sich im Ersten Weltkrieg zum Pazifisten wandelte und seither „für den Frieden in der Welt und die Einheit der Kirche“ einsetzte und dabei Esperanto einsetzte, wird bald seliggesprochen. Wie das vatikanische Dikasterium (Ministerium) für Heilig- und Seligsprechungen am 15.3.2024 verlautbarte, erkennt die Kirche seinen Tod durch Hinrichtung als Märtyrertod an. Er wurde 1934 erstmals und danach mehrfach von der Gestapo verhaftet. Am 14. Oktober 1943 verurteilte der Volksgerichtshof Metzger in einem Schauprozess zum Tod. Die Hinrichtung fand in Brandenburg an der Havel statt.

Fakvortlistoj / Fachwortlisten

elaborita de la Esperanto-Klubo Munkeno
ausgearbeitet vom Esperanto-Klub München

Anzeige

P.R.I.M.A.S.!

www.primas-software-international.com

Kisu min veka!

Esperanto-heredaĵo perdita

La iama sekretariino de la esperantogrupo en Aalst (Belgio) 90-jariĝinta pripensis sekurigi sian Esperanto-kolekton por la futuro.

Ŝia nepino kontaktis la Flandran Esperanto-Ligon (FEL) por trovi taŭgan ejon. Tiel ŝi trovis la Internacian Esperanto-Arkivon (IEspA). Ties celo estas ĝuste sekure konservi tian heredaĵon por la (tre) fora futuro.

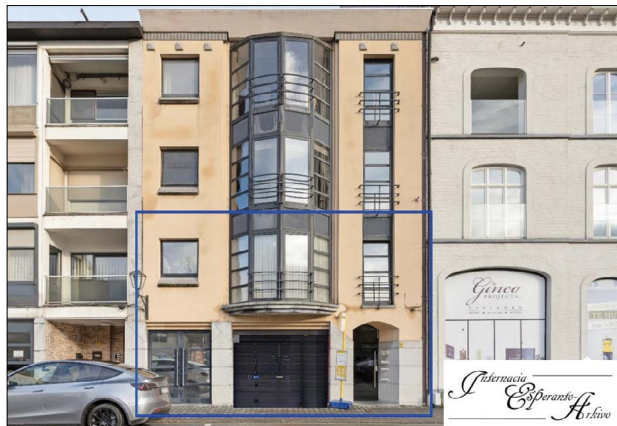
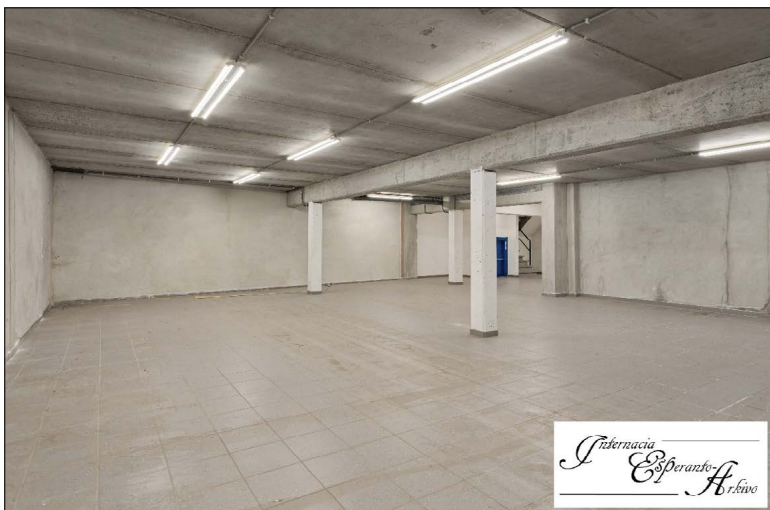
Ŝi tial transdonis kvindek da libroj kaj aron da revunumeroj. Sed ŝi kun bedaŭro konfesis, ke la plimulto de la arkivo jam estis forĵetita, antaŭ ol ŝi pripensis kontakti FEL'n kaj IEspA'n. Ĉiuj leteroj, kontaktoj, inventaroj, kongresdokumentoj ktp. tial bedaŭrinde definitive perdiĝis. Ili estintus bela plikompletigo de la IEspA-arkivo. Ili montrus bildon de la Esperanta grupa vivo en la antaŭaj jardekoj.

Bedaŭrinda, sed samtempe komprenebla afero. Tio certe ne estas la unua fojo. Kiel familio sciu la valoron de tia kolekto, se la koncerna Esperanto-aktivulo tion antaŭe ne menciis? Se ili ne konas la Internacian Esperanto-Arkivon, kiu volonte konservas tiujn dokumentojn? Tiam por ili restas nur... rubujo. Ne nur libroj kaj revuoj, ne, ĉiuj dokumentoj rilate al la Esperanto-vivo same savindas.

Eblas ankaŭ malsame

Feliĉe ekzistas ankaŭ aliaj ekzemploj: IEspA konservas jam plurajn personajn arkivojn.

Tiu ĉi okazaĵo instigis nin kontakti vin kaj ĉiun kiu

okupiĝas pri Esperanto. Vi povas eviti ripeton. Via Esperanto-kolekto ja valoras pli ol rubujon, ĉu ne? Kion fari?

Tre simple. Ĉu vi rapide volas sekurigi vian kolekton, kontaktu nin simple nun. Ĉu vi preferas nur poste sekurigi ĝin, kaze de transloĝiĝo aŭ – malpli bone sed neeviteble – ĉe forpaso? Tiam sciigu al via familio ke ekzistas IEspA. Donu al ili niajn referencojn, ekz. la retejon iespa.eu. Tiel ili povos doni indan destinon al via plena Esperanto-heredaĵo.

Informu ankaŭ aliajn ĉirkaŭ vi, kiuj okupiĝas aŭ okupiĝis pri Esperanto. Ankaŭ por ili validas ĉi alvoko. La Internacia Esperanto-Arkivo volonte faros tiun ĉi servon ankaŭ por ili.

La decido estas farita: Diest!

Post serĉado trijara la Internacia Esperanto-Arkivo fine trovis taŭgan arkivejon. En la centro de Diest (Belgio) ĝi aĉetas teretaĝon kaj kelon, kune ĉirkaŭ 350 kvadratmetrojn. La aĉeto subskribiĝis en la 23-a de Aprilo 2024, la notaria akto sekvos en Julio. Post kelka rekonstruado la plena arkivo de IEspA povos iri al Diest ĉirkaŭ la jarfino.

Aldone disponeblas apartamento en la unua etaĝo, kiu forluata estos stabila enspezo por IEspA.

Jam alvenis ĉirkaŭ 300.000€ da donacoj. Por la saldo de la aĉetprezo, la renovigado kaj la meblaro estas bezonata plia 100.000€. La oferto de anonima mecenato, kiu duobligas ĉiun ricevitan donacon, validas ĝis la fino de Julio 2024. Ankaŭ via eŭro validas du!

Pliaj informoj en Esperanto kaj en la germana ĉe www.iespa.eu (elektu "loko" aŭ "Standort") aŭ telefone ĉe +32 5033 0004 (Roland Rotsaert).

La limdato menciita en nia retejo jes ja (r) estas la fino de Julio, sed por donacoj el Germanio/Aŭstrio la oferto tamen plene validos ĝis la fino de Septembro!

Marc van den Bempt

Trajnvojaĝo tra Japanio, parto 2

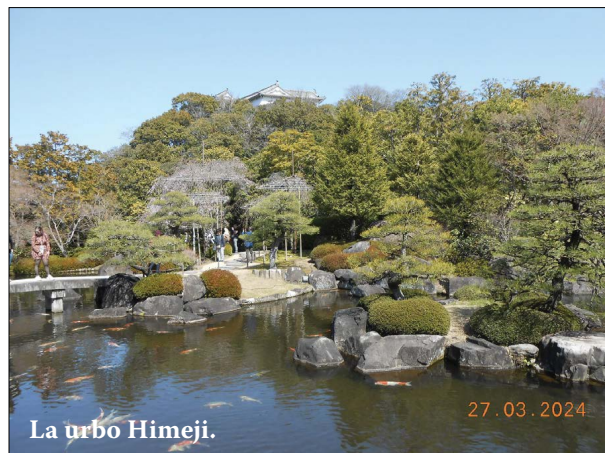
En la 1-a parto de mia vojaĝraporto mi rakontis pri la tagoj en Jokohamo kaj Kioto kun ekskursoj al Kamakura, Tokio, Osaka kaj Nara. Nun mi koncentriĝas pri kelkaj kulminoj inter la multaj intereseĝaj travivaĵoj.

Je la 26-a de Marto sinjoro Mizutani ekskursis kun ni al Ayabe kaj Kameoka, kie ni vizitis famajn lokojn de Oomoto. Konciza, samtempe informoriĉa filmo klarigis al ni la estiĝon kaj la evoluon de ĉi religio. Vespere la gesamideanoj invitis nin al bankedo. Post la manĝado mi prelegis pri mia hejmurbo Ŝverin kaj respondis diversajn demandojn pri Esperanto en mia urbo kaj regiono kaj pri miaj vojaĝoj per Esperanto.

Je la 27-a de Marto ni forlasis la urbon Kioto, kaj per trajno Ŝinkanseno ni rapide atingis la urbon Himeji, fama pro sia kastelo. Fakte temas pri burgo sur monto kiu konsistas el 83 unuopaj konstruaĵoj. Ĝi apartenas al la naciaj kulturaj trezoroj de Japanio kaj ekde 1993 ankaŭ al la mondaj heredajoj de UNESCO. Samtempe kun multaj aliaj turistoj ni vizitis la burgon kaj la japanstilan ĝardenon apud ĝi. Ĉi bela, kvieta ĝardeno kun freŝa aero kaj bela pejzaĝo tre plaĉis al ni.

Je la sekva tago ni en Hiroŝimo vizitis la grandan kaj belegan ĝardenon Shukkei-en, kie ni agrable promenis, rigardis la diversajn plantojn kaj ĝuis la pejzaĝon.

Jam en ĉi ĝardeno troveblas memorŝtono pri la viktimoj de la atombombado. Ĉar multaj viktimoj treege soifis kaj konstante petis akvon, homoj tie demetas nek florojn nek kandelojn sed botelojn kun trinkakvo. Tion kaj multajn pluajn aferojn klarigis al ni sinjorino Hukami kaj sinjoro Nakano. Poste ni vizitis la Paco-Kirkon, kaj daŭrigis al la

La urbo Himeji.

mondfama Paco-Parko. La ruino de la iama foirodomo, la granda sonorilo kaj pluaj objektoj forte kortuŝis nin kaj konstante admonas nin, postuli de niaj registaroj pacon anstataŭ milito.

Je la 30-a de Marto mi, laŭ invito de sinjoro Jamada, partoprenis en lia lingvokurso. Du tre afablaj sinjorinoj kore akceptis min kaj atenteme spektis mian lumbild-prelegon pri Ŝverin. Post komuna tagmanĝo ni adiaŭis kaj pluvojaĝis al Nagojo.

Miyajima:

Je la 29-a de Marto la gesinjoroj Huĝimoto lerte ĉiĉeronis nin al kaj tra la belega insulo Miyajima. Unue ni vizitis faman sanktejon kaj poste ni iom migris tra la monta arbaro, kie ni manĝis niajn kunportitajn lunĉojn. Reveninte al la urbeto ni iom miris pri la homamasoj, venintaj post ni. Kvankam la stratetoj estis tute plenŝtopitaj, sinjorino Huĝimoto sciis tetrinkejon kie ni trovis trankvilan lokon por ĝui japanajn teon kaj bakajojn.

Posttagmeze ili eĉ invitis nin al sia loĝejo kaj tie regalis nin per kuiritaj kaj frititaj ostroj kaj pluaj frandaĵoj. Ĉar ili loĝas en turdomo, ni havis belan vidon al la maro kaj la insulo Miyajima.

En la urbo Himeji.

En la mond fama Paco-parko.

Nagojo + SCMaglev:

Pro raporto en germana televido mi deziris viziti la fervojan muzeon SCMaglev. Per regiona trajno ni veturis ĝis la haveno kaj tie, en grandega halo troviĝas la muzeo. Gesinjoroj Mizutani, sinjoro Ogawa kaj mi kun intereso vizitis la diversajn eksponaĵojn. Bedaŭrinde mi forgesis anticipe mendi tempon por la simulilo por Ŝinkanseno-

ŝoforoj (lokomotivestroj). Tial mi staris apud ĝi. Se mi koncentriĝis pri la grandega ekrano, mi tamen havis la senton mem stiri trajnon tra Japanio. Treege interesa travivaĵo!

Tokio:

Je la 3-a de Aprilo ni lastan fojon ĝuis vojaĝon per Ŝinkanseno kaj dum malvarma, pluva vetero alvenis en Tokio. Tamen ni iomete esploris la ĉirkaŭaĵon de nia hotelo kaj kiam malheliĝis ni eniris plezurŝipon. Trankvile kaj komferte la ŝipo veturis sur la rivero kaj sub multaj lumigitaj pontoj. Komune kun homoj el diversaj landoj ni ĝuis abundajn, bongustajn manĝaĵojn. Post la manĝado ni ĝuis diversajn trinkaĵojn kaj iom babilis kun la japana paro ĉe nia tablo. Tio estis plua kulmino dum nia vojaĝo.

Je la 4-a de Aprilo, post la matenmanĝo, sinjoro Suzuki, studento de internaciaj rilatoj, kaj sia amiko gvidis nin unue al granda, japanstila ĝardeno kaj poste tra la urbo. Nia lerta ĉiĉerono gvidis nin al la fama statuo de Haĉiko kaj aliaj interesaj lokoj. Proksime de la historia stacidomo ni eĉ vidis du imperiestrajn kaleŝojn. Dum la promenado kaj veturado ni agrable babilis pri diversaj temoj kaj tiel havis tre agrablan lastan tagon en Japanio.

Fine Sophie kaj mi deziras esprimi nian sinceran dankon al ĉiuj japanaj geesperantistoj, kiuj diversmaniere kaj afable subtenis nin dum nia vojaĝo. Per via ampleksa helpo ĝi fariĝis tiom interesa, neforgesebla travivaĵo. Koregan dankon al vi ĉiuj.

André C. Weber

[Esperanto-Klub Schwerin]

Ĝisdatigo por moderna kaj socipolitika rolo de Esperanto

La kutima ĝuo de Esperanto kiel speco de hobia kulturo tute ne estas malĝusta: per amika kunvivado en la ĉiutaga vivo, homoj el diversaj civilizacioj devus alproksimiĝi unu al la alia.

La sekva paŝo tiam estu akordigi tutajn etnojn unu kun la alia el tia natura bazo. Unu varianta povus esti grupoj de esperantistoj, respektive en specifaj temoj, kiuj en sia grupo ĉiu konas unu la alian. Estus evidente, ke ili povas trakti la rigorojn de interes-politiko en aparte justa maniero – eĉ trans limoj. Estas spertoj kaj provoj (historia ekzemplo: teknikaj normoj) kuraĝigaj.

Tamen, L. L. Zamenhof eble seniluziigis pri ni dum "vizito en 2024" kaj emfazus, ke ni devas integri almenaŭ tri temarojn:

1. Kio devus resti sensanĝe: Esperanto kun siaj lingvaj fortoj. Kun Homaranismo ĝi povas peri juste kaj diplomatie.
  2. Kio plivastigas opciojn: Dinamika modernigo, ĉu ĝi estas teknika, organiza, etika aŭ alia. Esperanto uzas novajn terminojn por iuj novaj aparatoj, funkcioj, sistemoj ktp., konforme al la bazaj lingvaj reguloj. Kio estos pli malfacila, sed esenca: estu ĝisdatigita kun la plej novaj programoj, armiloj, mediaj krizoj ktp. Ĉi tio estas la nura maniero esti perceptita kaj respektata konstrue de la socio entute.
  3. Kion fari: Venki krizojn kaj akran perforton. Esperanto en si mem povas komuniki neŭtrale trans limoj. Similaj strukturoj permesis al nukleaj sciencistoj de la grupo Pugwash prepari armillimigojn por "politiko". Simile, Barenboim sukcesis harmonie unuigi muzikistojn de streĉaj areoj.
- Kun la "grandaj lingvomodeloj" (LLM) de AI (Artefarita Inteligenteco), oni povas senti tion, kio antaŭe nur diveneblas. Ekzemple, strukturante kaj pli-evoluigante kvalite novajn planlingvojn. Homaj taskoj en la areoj de kreado, reviziado, transformado kaj analizo de enhavo povas esti akcelitaj aŭ parte aŭtomatigitaj.

AI povas malkovri kontraŭdirojn en nova programaro, ĉu laŭ planlingvo en sia logiko, en kontraŭdiroj en substantaj leĝoj, aŭ en riskoj kaŭzitaj de lingvaj ambiguecoj kiuj povas konfuzi uzantojn.

Tiel ankaŭ AI povas klare montri la lingvajn avantaĝojn de Esperanto. Kio estas vaste diskutata pri AI, estas kiom baldaŭ ĉiu homo povos paroli kun ĉiuj aliaj en sia propra lingvo helpe de tradukado per sia poŝtelefono. Eĉ homoj, kiuj ne konas Esperanton sed povas diveni la vortumon, povas rimarki, ke multaj frazoj, kiuj estis komplikaj en "natura" lingvo subite iĝas pli simplaj kaj kompreneblaj en Esperanto. Similaj celitaj ŝanĝoj ankaŭ estas tipaj por aliaj celoj, per uzo de ChatGPT (Generative Pre-trained Transformer).

Por uzantoj, modernaj lingvaj strukturoj devas esti desegnitaj por esti ĉiam pli larĝaj laŭ lingvotipologio kaj samtempe pli precizaj – kaj ĉefe pli rapidaj! Kompare kun estontaj uzantoj, estontaj programistoj eble pli rapide perceptos tion kiel "strukture naturan" pro sia altnivela konateco kun sia laboro, kaj ankaŭ sentas ĝin fonetike natura se ili bone parolas la planlingvon.

Antaŭvidebla enkonduko de AE (Artefarita Emocio; KE: Künstliche Emotion) igos la opciojn pli kompleksaj, t.e. pliigos kaj kontroleblecon kaj interrompeblecon, precipe en krizoj kaj kiam perforto minacas. Ĉio ĉi devus, precipe ĉe la komenco, esti registrita lingve kaj helpita formi ĝin.

Por ni estas klare kaj simple: Malvarma milito kaj varma milito estas ĉieaj kie du popoloj estas promesitaj la saman teron. Kiu faras ion tian? Ĉi tiuj povas esti malsamaj dioj, ĝi povas esti la sama teritoria instinkto. Por L. L. Zamenhof tio estis tipa barbareco. La hodiaŭa mondo eble bezonas AI por detekti tiajn nekongruojn. Kvankam paco povus esti garantiita survoje, ĉu per aŭtentika religieco (malsame de kelkaj "pastroj") kaj normala internacia juro (male kiel kelkaj "advokatoj").

Ĉi tio devas esti kontrolita teknike kaj socipolitike, precipe en la kazo de planlingvoj, kiuj aŭtomate estas orientitaj al novaj aplikoj. Kio estas vaste diskutata pri AI, estas kiom baldaŭ ĉiu homo povos paroli kun ĉiuj aliaj en sia propra lingvo helpe de tradukado per sia poŝtelefono. Eĉ homoj, kiuj ne regas Esperanton sed povas diveni la vortumon, povas rimarki, ke multaj frazoj, kiuj estis komplikaj en "natura" lingvo subite iĝas pli simplaj kaj kompreneblaj en Esperanto.

Eble demandi: Nuntempe, ĉu kun aŭ sen Trump, Usono fariĝas rimarkeble malpli populara. Ĉinio esperis tion kaj fidis je Esperanto.

Multaj malriĉaj landoj en la sudo de nia planedo havas kreskantan rankoron kontraŭ Usono. Precipe tiuj, kiuj suferas pro klimataj krizoj kaj kulpigas kapitalismon. Ili ankaŭ povus ŝanĝi al videble neŭtrala lingvo kiel Esperanto.

Ni nun engaĝiĝu kiel L. L. Zamenhof!

Por la fono de ĉi tiuj konsideroj, vidu 6/2024 pri mondrigardo: <https://esperanto.berlin/de/weltanschauung/>, kun 5 paĝoj de Philipp Sonntag: "Defioj por la identeco kaj evoluo de Esperanto sur la fono de nunaj krizoj" [<https://esperanto.berlin/wp-content/uploads/2024/06/gisdatigu-esperanton.pdf>]; kaj ankaŭ tie 17 paĝoj en la germana: "Herausforderungen für Identität und Entwicklung von Esperanto vor dem Hintergrund aktueller Krisen" [<https://esperanto.berlin/wp-content/uploads/2024/06/ModernisESPdeu.pdf>].

Krom tio por pliaj postuloj vidu en la germana (2024): <http://www.netzwerk-zukunft.de/index.php/veranstaltungen-publikationen.html>

- kun: „Umgang mit Erbitterung“, do "Trakti amareco"
- en la signifo de la diplomatia „mond-hejma politiko“ de Carl Friedrich von Weizsäcker [<https://www.netzwerk-zukunft.de/files/netzwerk-zukunft/pdf/Umgang-mit-Erbitterung.pdf>]

- kaj kun ĝi la etika sinteno: - "Welt-Innerlichkeits-Politik", "Monda interna politiko" [<https://www.netzwerk-zukunft.de/files/netzwerk-zukunft/pdf/Umgang-mit-Erbitterung.pdf>];

- kaj praktika aplikaĵo: „Faire Zukunft trotz Tiefpunkt bei den Vertrauens-Bildenden Maßnahmen (VBM)“, do "Justa estonteco malgraŭ malalta punkto en Konfido-Konstruaj Rimedoj" [<https://www.netzwerk-zukunft.de/news-reader/faire-zukunft-trotz-tiefpunkt-bei-den-vertrauens-bildenden-massnahmen.html>]

Aŭtoro Philipp Sonntag, naskita en Halle/Saale 1938, studis fizikon kaj politikan sciencon en Munkeno. Profesie li ekzamenis kaj eskaladojn al krizoj kaj militoj, kaj ankaŭ la kulturon de rememoro de damaĝoj. Estrarano de Esperanto-Ligo Berlin-Brandenburg e. V. (ELBB).

Vidu: www.philipp-sonntag.de kaj https://eo.wikipedia.org/wiki/Philipp_Sonntag

Universität Viadrina und Esperanto

Vor einem guten Jahr (20.2.2023) ist in der Frankfurter Rundschau ein Interview zu Sprachen mit zwei Kulturlinguistinnen der Uni Viadrina, Frankfurt/Oder, erschienen, Prof. Dr. Britta Schneider und May Rostom.

Nicht mehr auf der Seite der Viadrina, s.a. <https://mallonge.net/Schneider>, <https://www.esperanto.de/de/enhavo/wie-sprache-barrieren-schafft-und-aufbrechen-kann>

Zu Esperanto, das nur am Rande Thema war, waren im Interview Aussagen zu lesen, die — sagen wir es vorsichtig — nicht so recht mit der Wirklichkeit der Esperanto-Sprachgemeinschaft in Einklang zu bringen sind. Anders als im Interview erwähnt ist Esperanto sehr wohl „mit einer Praxis verbunden“. Wenn man das weiß und sich mit dieser Praxis ein wenig auseinander setzt, dann wird einem auch klar, wie lebendig Esperanto ist.

Esperanto funktioniert!

Es ist dann auch klar zu sehen, dass Esperanto sehr wohl „funktioniert“. (Vgl. Antoine Meillet, 1918: „Toute discussion théorique est vaine: l'espéranto a fonctionné.") Zum einen in dem Sinne, dass man sich sehr schön auf Esperanto unterhalten kann, Bücher lesen und vieles mehr. Man erreicht auch — wie von Zamenhof beabsichtigt — mit einem bestimmten Zeitaufwand ein deutlich höheres Sprachniveau, als das etwa in Englisch oder anderen nationalen und ethnischen Sprachen möglich ist. (Das muss man einfach mal ausprobieren, um es so richtig nachvollziehen zu können. Ich habe Italienisch und Esperanto parallel gelernt — etwa 25 Stunden Esperanto und ungefähr 80 Stunden Italienisch im ersten Semester, das ergab in etwa dasselbe Niveau. Danach wurde ich in Esperanto deutlich besser als in Italienisch, insbesondere beim Sprechen und Schreiben.)

Esperanto funktioniert auch in dem Sinne, dass die Anwendung des Esperanto sich stetig neue Bereiche erschließt und dass es auf der Welt mehr und mehr gewürdigt wird: Als Kulturerbe in Polen anerkannt (2014), Kulturgut in Kroatien (2019); Dutzende von internationalen Austausch-Projekten mit Esperanto wurden schon von der EU gefördert; ChatGPT spricht Esperanto (ebenso wie andere KI-Roboter); Google Translate und ein Dutzend weiterer Übersetzungssysteme bieten Esperanto an; China veröffentlicht seit 2001 fast täglich Nachrichten in Esperanto (auf esperanto.china.org.cn); es gibt ein paar tausend Esperanto-Muttersprachler/innen; das Esperanto-PEN-Zentrum ist seit 1993 Mitglied in PEN, dem Weltverband der Schriftsteller; die Esperanto-Wikipedia hat jetzt mehr als 350.000 Artikel; Esperanto-Sprecher/innen gibt es in mehr als 120 Ländern weltweit; 2024 wird der erste Esperanto-Weltkongress in Afrika stattfinden, in Arusha, Tanzania und vieles mehr.

Jedenfalls, da gibt es wohl keinen Zweifel: Esperanto ist heute auf der Welt deutlich weiter, als es Englisch, Französisch oder Latein 137 Jahre nach ihrer Entstehung waren.

Natürlich hat Esperanto das Englische noch nicht überholt. Das ist einerseits eine recht große Aufgabe (1887 hatte Englisch etwa 100 Millionen Sprecher/innen, Esperanto etwa fünf; heute ist das Verhältnis etwa 1000:1). Andererseits trifft die noch eher bescheidene Größe der Esperanto-Sprachgemeinschaft die meisten

Esperantosprecher/innen nicht wirklich hart: Schließlich hat Esperanto schon heute eine so große Anzahl an Sprecher/innen, dass man tausend nette Dinge mit Esperanto machen kann.

Esperanto bei Duolingo

Es gebe, konnte man in dem Interview weiter lesen, „keine prestigeträchtige Esperanto-Gemeinschaft, zu der viele Menschen gehören wollen“. Das hängt von der Definition des Wortes „viele“ ab. Bei Duolingo haben seit 2015 etwa 4 Millionen Menschen einen Esperanto-Sprachkurs angefangen; ein paar Prozent von denen haben ihn auch bis zum Ende durchgehalten und sind dann in der Esperanto-Sprachgemeinschaft angekommen. Zumindest dafür ist unsere Sprachgemeinschaft prestigeträchtig genug.

Ansonsten ist es nun mal so, dass neue Dinge zu Beginn ihres Daseins oft ein nur geringes Prestige haben. Ich erinnere mich z. B. noch gut an das verbreitete Lachen über Handy-Nutzer, als es davon nur ein paar gab. Die Nutzung von Sonnenenergie war vor 30 Jahren auch nicht sehr populär. Das Leben von Sprachen verläuft im Übrigen etwas gemächlicher als das von technischen Geräten: Das Englische hat etwa anderthalb Jahrtausende gebraucht, bis es führende internationale Sprache wurde. Aber auch die Technik ist oft älter bzw. in der allgemeinen Einführung langsamer, als man so denkt: Das erste mobile Telefonieren im Alltagsbetrieb gab es auf der Bahnstrecke Hamburg-Berlin seit dem 7. Januar 1926.

Wenig Englisch-Sprecher in China

Es ist vielleicht richtig, wie im Interview gesagt wurde, dass die Mehrheit der Menschen zu denjenigen gehören wollen, die Englisch sprechen. Allerdings: Vielen gelingt das nicht. Es wird davon ausgegangen, dass in China etwa 300 bis 400 oder sogar 650 Millionen Menschen Englisch gelernt haben oder lernen; nehmen wir etwa 30 % der Bevölkerung an. In einem Bericht des British Council (2023) ist eine Schätzung zu lesen, nach der sich nur etwa 1 % der Festland-Chinesen auf Englisch unterhalten können („can converse in English“; *The Future of English: Global Perspectives*. 2023, S. 165. Im Einklang mit: Rining Wei und Jinzhi Su. *The Statistics of English in China*, 2015, S. 11-12; Selbsteinschätzung, „able to „converse quite fluently“). Schade, viel Aufwand, eher geringer Erfolg.

Indien und China — etwa 10 bis 20 % Englisch-Sprecher

Die Volkszählung in Indien hat für 2011 ermittelt, dass

etwa 10,6 % Englisch als Erst-, Zweit- oder Drittsprache sprechen; 2001 waren es noch etwa 12,2 %; Hindi ist demgegenüber in dieser Zeit von 53,6 % auf 57,1 % angestiegen. (Manche Enthusiasten des Englischen gehen für Indien von einem Drittel „Englischsprecher“ aus — das bezieht sich aber wohl auf den Anteil der Angestellten, die imstande sind, englische Texte zu lesen; schreiben können englische Texte nur etwa ein Sechstel der Angestellten, berichtet David Graddol, *English Next India*, 2010, S. 66-67; viele Inder sind allerdings keine Angestellten.) Für das hochindustrialisierte Japan werden meist etwa 15 % Englischsprecher angegeben (manchmal auch 20 % oder mehr). Dort und in China werden an so mancher Uni die Englisch-Anforderungen mittlerweile wieder verringert.

Die Hälfte der EU-Bürger/innen spricht nicht Englisch

In der EU ist Englisch weiter verbreitet; schließlich sind die EU-Sprachen dem Englischen sprachlich vergleichsweise nah: Das Eurobarometer Spezial 540, Mai 2024 (Befragung Ende 2023. Die Europäer und ihre Sprachen) berichtet von 47 % der EU-Bürger/innen, die angeben, sich auf Englisch (als Fremdsprache) unterhalten zu können (S. 7; für 2 % ist es Muttersprache, S. 10). Die Kenntnisse sind sehr ungleichmäßig verteilt: In den Niederlanden, Schweden und Dänemark liegt der Anteil bei 87 bis 93 %, in Rumänien, Polen und Bulgarien bei 25 bis 29 % (S. 19). Bei der Befragung im Frühjahr 2012 waren es insgesamt nur 42 % (ohne Großbritannien); ein Fortschritt von 5 % in 11,5 Jahren. (Wenn es mit dieser Geschwindigkeit weiter geht, dann sind wir in 10 Jahren bei 52 %, in 20 Jahren bei 57 % und in 30 Jahren, 2054, bei 62 % — und dann sind weiterhin 38 % der EU-Bevölkerung von direkten Gesprächen auf Englisch ausgeschlossen. Im Übrigen strebt die EU seit 2002, Barcelona, an, dass jede/r EU-Schüler/in zwei Fremdsprachen lernen soll; beim Beherrschen von zwei Fremdsprachen sind wir jetzt bei 28 %, +1 % gegenüber 2012 (S. 7). Ethnische Sprachen wie Englisch sind schwer zu erlernen.

Englisch für Personen mit geringer Bildung kaum erreichbar

Man weiß aus Untersuchungen, dass unter den Personen mit geringerer Bildung mehr Nicht-Englisch-Sprecher/innen vertreten sind. Ebenso weiß man, dass Personen mit geringerer Bildung häufiger Parteien wählen, die von den anderen nicht sehr wertgeschätzt werden, und dass eine gewisse EU-Ablehnung dort verbreitet

ist. Man weiß auch, dass Ausländerfeindlichkeit besonders in solchen Gebieten zu finden ist, in denen es gar nicht so viele Ausländer gibt. Wenn man das alles zusammen nimmt, dann kann man vielleicht vermuten, dass geringere Bildung mit geringeren Englisch-Kenntnissen und im Schnitt mit größerer EU-Ablehnung einher geht — und dass vielleicht ein Grund darin zu sehen ist, dass man mit unzureichenden Sprachkenntnissen Europa nicht so schön erfahren kann, weil man sich mit Europäer/innen aus anderen Ländern nicht einfach so locker unterhalten kann. (In Polen sprechen 67 % der Bevölkerung keine Fremdsprache und in Ungarn 62 %; nach Eurobarometer Spezial 540, S. 14.)

Das würde dafür sprechen, den Personen mit geringerer Bildung Esperanto anzubieten, weil man nun mal nicht daran vorbei sehen kann, dass es so manchen gibt, für den das Englische einfach zu schwer ist. Ich habe zumindest zwei Esperantosprecher kennengelernt, die offen zugaben, dass sie mit Englisch nicht zu Rande gekommen sind, dass sie dann Esperanto gelernt haben und dass sie dann mit Esperanto sehr nette Stunden in internationaler Runde erlebt haben.

Es wäre nach meinem Verständnis ein Akt der Menschenfreundlichkeit und der Barmherzigkeit gegenüber diesen weniger gebildeten Personen, wenn der Kampf der Antiesperantisten und Antiesperantistinnen gegen Esperanto allmählich ein Ende finden könnte und die Verbreitung von unzutreffenden Informationen auch, und wenn man Esperanto in den Schulen auf freiwilliger Basis anbieten würde — damit auch diese Menschen Zugang zu Menschen in anderen Ländern und mit anderen Muttersprachen finden können. (Zu Beginn werden das nur wenige wahrnehmen, vielleicht 2 %, aber man muss einfach anfangen, zumindest mit einer Schulstunde über Esperanto für alle Schüler/innen, damit sie wenigstens wissen, was es ist. Im Grundstudium der Sprachwissenschaft sollten es zumindest zwei Stunden über Esperanto und seine Sprachpraxis sein.)

Die EU braucht den direkten Kontakt der Bürger/innen untereinander

Ergänzend würde es wohl Europa wirklich gut tun, wenn ein noch größerer Anteil der Bevölkerung direkten Zugang zu internationaler Kommunikation hätte — und damit vielleicht auch das Projekt EU etwas mehr kennen und schätzen lernen könnte. Dann würden mittelfristig auch nicht nur die Eliten über ausreichende Fremdsprachenkenntnisse verfügen, um politische Debatten zu verfolgen und an ihnen teilnehmen zu können (denn Englisch sprechen und an einer Debatte teilnehmen, das sind nun mal zwei Paar Schuhe). Mit Esperanto wäre das für weit mehr Menschen offen.

Englisch in der Wissenschaft — oft nur mit Problemen

Ansonsten gibt es das Problem vieler Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftler weltweit, die nicht Anglistik, sondern vielleicht Biologie studiert haben und für die das

Veröffentlichen und Vortragen auf Englisch eine riesige Hürde ist. Seit den 1950er Jahren wird Englisch auf der Welt mit Engagement verbreitet — im Jahr 2023 hat eine Untersuchung zum Sprachproblem in der Wissenschaft Eingang in viele Medien gefunden (Tatsuya Amano u. a. *The manifold costs of being a non-native English speaker in science*. 2023). War nicht seit Ewigkeiten klar, dass Englisch eine Sprache der Diskriminierung ist?

Wir sehen: Auch das Englische ist keine eierlegende Wollmilchsau, es kann nicht alles. Man kann viele wissenschaftliche Artikel auf Englisch lesen — und viele andere in anderen Sprachen nicht. Man kann hoffen, dass einem die englischsprachigen Artikel die Welt näherbringen — aber man muss damit leben, dass sie nach diversen Studien zu etwa 80 % von Englisch-Muttersprachlern geschrieben werden. Man kann mit etwa 20 % der Weltbevölkerung auf Englisch sprechen — aber mit 80 % nicht. Man kann englischsprachige Bücher lesen — aber man sollte sich klar machen, dass die Autor/innen dieser Bücher zu vermutlich mehr als 90 % Englisch-Muttersprachler/innen sind und damit nicht besonders in der Lage, die Gedanken und Gefühle der Menschen mit anderen Muttersprachen zu übermitteln.

Die Originalliteratur der internationalen Sprache Esperanto ist demgegenüber weit internationaler — die Esperanto-Autor/innen haben Dutzende von Muttersprachen und entstammen entsprechend vielen Kulturen. So etwas geht im Englischen praktisch nicht — dafür ist es einfach viel zu schwer.

Englisch und Esperanto!

Manchmal kann man von einer Alternative ‚Englisch oder Esperanto‘ lesen. Das ist wirklichkeitsfremd. „Englisch und Esperanto“ ist weit sinnvoller — Englisch da, wo man es braucht und wo die Personen es in vernünftiger Zeit schaffen, die Sprache zu erlernen. Esperanto dann, wenn man ein etwas höheres Sprachniveau in einer Fremdsprache erreichen können möchte, und dann, wenn die Erreichung auch nur eines Basisniveaus in Englisch nicht erreichbar ist. Dafür müsste man eigentlich kaum werben — die Information über Fakten und Argumente sowie die Vermeidung von Falschinformation würden jedenfalls einen großen Schritt nach vorne erlauben.

Sicher ist es schön, darüber zu jubeln, wieviele Menschen Englisch sprechen und dass das Englische doch große Fortschritte macht. Das ändert an drei Problemen aber gar nichts: Die weniger Gebildeten können in vielen Fällen Englisch nicht oder nur kaum. Viele Hochgebildete können zwar Englisch, aber nicht ausreichend, um darin Artikel zu schreiben oder vernünftige Vorträge zu halten. Die englischsprachigen Bücher und wissenschaftlichen Texte werden vor allem von Englisch-Muttersprachlern geschrieben und spiegeln in starkem Maße deren Kultur wieder. Außer einer zunehmenden ergänzenden Verwendung des Esperanto ist für diese drei Probleme und damit für eine bessere internationale Kommunikation keine Lösung in Sicht.

Lu Wunsch-Rolshoven

Perspektiven für die Zukunft der Esperanto-Bewegung in Deutschland

Das Tagesgeschäft und die wiederkehrenden Veranstaltungen haben wir, wie ich meine, recht gut im Griff, worauf wir ziemlich stolz sein können.

Jedoch erscheint es mir notwendig, etwas weiter in die Zukunft zu blicken als nur auf den nächsten oder übernächsten Kongress. Auch wenn die Mitgliederzahl zuletzt stagniert, also nicht weiter zurückgeht, müssen wir angesichts der Altersstruktur unseres Vereins mittelfristig doch mit einem weiteren Rückgang rechnen. Im Vergleich mit vielen anderen Vereinen, Parteien oder gar Kirchen stehen wir nicht schlecht da; aber sollten wir uns darauf ausruhen, den allmählichen Niedergang verwalten und am Ende unserem Aussterben zusehen? Ich meine, nein. Deshalb möchte ich hier einen strategischen Plan skizzieren.

Unser Hauptproblem ist aktuell nicht das Geld, obgleich wir mit unserem Budget keine großen Sprünge machen können. Das hauptsächliche Problem liegt meines Erachtens darin, dass es zunehmend schwieriger wird, Personen zu finden, die bereit und in der Lage sind, gewisse Funktionen im Verein zu erfüllen. Für die Führung eines großen Vereins ist nämlich Idealismus allein nicht

ausreichend. Es sind auch kaufmännische und juristische Grundkenntnisse erforderlich. Daher muss der Verein attraktiv sein, und zwar sowohl für „einfache“ Mitglieder als auch für Personen, die bereit sind, sich an der Leitung zu beteiligen, sei es als Vorstandsmitglied, Beauftragter oder was auch immer.

Wie sollten wir also uns die Entwicklung in den nächsten zehn bis zwanzig Jahren vorstellen? Ich versuche, mich der Frage von zwei Seiten zu nähern. Zunächst folgendes: Im letzten Jahr haben wir durch eine Erbschaft etwa 34.000 € erhalten. Ich rechne damit, dass uns in den nächsten Jahren weitere, auch noch größere Erbschaften und Vermächtnisse zufließen werden. Natürlich, das liegt in der Natur der Sache, können wir weder Höhe noch Zeitpunkt solcher Zuflüsse kennen. Aber wir müssen darauf vorbereitet sein und dürfen nicht erst anfangen zu diskutieren, was wir mit dem Geld machen, wenn es soweit ist, zumal ein gut ausgearbeiteter Plan weitere Spender und künftige Erblasser motivieren wird, sich finanziell zu beteiligen. Eine Verwendung solcher Gelder für Werbeaktionen, wie beispielsweise Anzeigen in Zeitungen, hat, wie wir bereits mehrfach erfahren haben, nichts gebracht. Hingegen benötigen alle erfolgsversprechenden Maßnahmen eine materielle und logistische Basis, die gleichzeitig repräsentativ genug ist, um nicht nur Esperantisten, sondern vor allem auch Außenstehende zu beeindrucken. Das Haus, das UEA über Jahrzehnte in Rotterdam betrieben hat, war im Prinzip der richtige Ansatz; nur befand es sich in der falschen Stadt und konnte zuletzt aufgrund der hohen Betriebs- und Reparaturkosten nicht mehr gehalten werden, außerdem waren über lange Zeit die Personalkosten dort viel zu hoch.

Auf der anderen Seite müssen wir berücksichtigen, dass unser geistiges Zentrum in Herzberg liegt. Herzberg ist für uns viel bedeutender, als es Rotterdam für UEA jemals war. Gewiss, wir unterhalten die Geschäftsstelle in Berlin, und auch die Bibliothek in Aalen hat große Bedeutung, aber was in Jahrzehnten in Herzberg unter der Führung von Peter Zilvar und Zsófia Kóródy aufgebaut worden ist, ist eine große Errungenschaft, die nicht verloren gehen

Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen, Bretarjoj.

Centra Oficejo de UEA en Roterdamo.

darf. Man erinnere sich, dass bereits mehrfach bedeutende Ansätze nach dem Tod ihrer Schöpfer über kurz oder lang eingegangen sind. Ich nenne nur das Esperanto-Centro in Paderborn oder das Becker-Meisberger-Institut in Blieskastel. Diese Fehler wollen wir nicht wiederholen. In beiden Fällen hing das jeweilige Projekt im Grunde an einer Person. Das muss vermieden werden, denn jeder Mensch ist sterblich und braucht eines Tages einen Nachfolger. Unsere Sache muss aber unabhängig von einzelnen Personen sein. In Blieskastel lag das Problem auch darin, dass eine Immobilie vererbt wurde, die zwar leidlich für ihren Zweck geeignet war, aber es fehlten die Mittel zum Unterhalt – solche wurden nämlich nicht mit vererbt. Eine eigene Immobilie ist von großem Vorteil, weil wir dadurch unabhängig von einzelnen Personen sind und auch unabhängig von der Stadtverwaltung oder anderen öffentlichen Institutionen. Nur müssen wir die bereits gemachten Fehler vermeiden. Ich halte es daher für unbedingt notwendig, dass der DEB e. V., sobald die Mittel dafür vorhanden sind, als materielle Basis eine geeignete Immobilie in Herzberg erwirbt, und bin bereit, mich dafür einzusetzen. Wir brauchen also ein Objekt, das folgendes bietet: Eine zentrale Lage (Sieber oder andere Ortsteile kommen nicht in Betracht); Raum für ein repräsentatives Büro; Raum für eine große, repräsentative Bibliothek; Seminarräume, vielleicht ein Gästezimmer; aber ganz sicher drei bis vier Wohnungen, die vermietet werden, um mit der eingehenden Miete den Unterhalt des ganzen Objekts zu finanzieren. Dieser Aufwand darf nicht unterschätzt werden. Fachleute rechnen damit, dass langfristig die Hälfte der Kaltmiete, die ein Objekt erzielen kann, für Abschreibung und Reparaturen aufgewendet werden muss. Dazu kommen die Betriebskosten. Das Märchen vom reichen Vermieter macht wirklich nur ein Märchen. Viele Amateurvermieter machen nämlich den Fehler, jahrelang nichts zu renovieren und zu modernisieren, weil sie „von der Miete leben“,

und wundern sich, wenn ihre Immobilie nach einiger Zeit baufällig und nichts mehr wert ist. Also brauchen wir, um unser Objekt zu finanzieren, darin drei bis vier Mietwohnungen. Die werden übrigens nicht an Esperantisten vermietet, sondern an solvente Mieter. Es ist völlig egal, ob diese Mieter Esperanto sprechen oder auch nur gut finden: Sie sollen durch ihre Miete den Unterhalt unseres Hauses finanzieren. Ich gebe zu bedenken, dass der Traum von einem „Esperanto-Haus“ ja nun auch schon einmal andernorts gescheitert ist; ein weiteres Beispiel dafür, wie leicht es geschehen kann, dass Idealismus ohne Fachkenntnisse im Desaster enden kann. Ich wiederhole mich: Ohne kaufmännische Fachkenntnisse geht es einfach nicht.

Nun werden manche einwenden, es reiche doch ein virtuelles Büro oder dergleichen, doch das überzeugt nicht: Noch immer wollen die Menschen etwas Reales sehen, Bücher in die Hand nehmen usw. Daher gibt es ja das ICH in Herzberg. Aber das Haus in der Grubenhagenstraße ist auf Dauer zu klein, und es gehört uns nicht. Es ist selbstverständlich, dass jenes Objekt, welches mir vorschwebt, auch modern und zeitgemäß ausgestattet werden muss und nicht etwa mit Möbeln aus dem Gebrauchtmöbelmarkt vollgestopft wird.

Es gibt übrigens die Stiftung Esperanto-Stadt Herzberg, in der ich der Vorsitzende des Kuratoriums bin, die zum Ziel hat, ein Haus für die Esperanto-Bewegung zu kaufen. Aber diese Stiftung wird, im Gegensatz zu

Esperanto-biblioteko
en Esperanto-Laden.

Interkultura Centro en Herzberg.

müsste, dass das Geld vorhanden ist, sähe der Ablauf so aus: Die Mitgliederversammlung ermächtigt den Vorstand; danach entscheidet der geschäftsführende Vorstand über einen eventuellen Kauf. Umgekehrt geht es nicht, weil die Prozesse im Verein viel zu lange dauern, der Markt aber schnell ist. Bevor die Mitgliederversammlung diskutiert und entschieden hätte, wäre ein gutes Objekt längst weg. Ich lege aber Wert darauf (und es wäre wahrscheinlich auch juristisch notwendig), dass die Mitgliederversammlung den Plan im Voraus billigt, wenn es so weit ist.

Wir haben nun genug Zeit, um uns in Ruhe über meinen Vorschlag Gedanken zu machen. Ich beobachte den Markt in Herzberg seit langem und bin sicher, dass sich ein geeignetes Objekt finden könnte. Ich bin auch überzeugt, dass wir auf diese Weise Leute anziehen können, die zur Mitarbeit dort bereit sind und unsere Sache einen Aufschwung nehmen würde. Sollten aber Ängstlichkeit und Kleingeisterei obsiegen, sehe ich langfristig schwarz für uns. Dann wird sich alles, was wir in Herzberg erreicht haben, über kurz oder lang in Luft auflösen und in die Liste unserer gescheiterten Ansätze einreihen: Paderborn, Blieskastel, Einbecker Straße. Das will ich nicht ein weiteres Mal erleben.

Ich rufe also zur Diskussion auf. Schicken Sie Ihre Ideen, Anmerkungen usw. an die Redaktion. Natürlich sind auch Spenden, Vermächtnisse etc. willkommen.

Andreas Emmerich

uns, auf lange Sicht nicht die Mittel haben, ihr Ziel zu erreichen; außerdem haben wir im Grunde wenig Einfluss darauf, denn der Vorsitzende ist laut Satzung stets der Bürgermeister. Und was ist, wenn eines Tages ein Bürgermeister von Herzberg nichts mehr von Esperanto hält?

Einen weiteren Einwand nehme ich ernster: Es muss eine Person geben, die sich um das Objekt kümmert. Aber: Solange ich da bin, bin ich bereit, diese Aufgabe zu übernehmen, auch falls ich eines Tages aus dem Vorstand ausscheiden sollte. Es dürfte allgemein bekannt sein, dass ich mich halbprofessionell mit Immobilienverwaltung beschäftige und unter anderem auch ein Objekt in Herzberg besitze, das ich aus der Ferne verwalte. Im Übrigen kann man diese Aufgabe auch sehr leicht einem Dienstleister übertragen.

Ich plädiere auch dafür, dass wirklich der Verein sich engagiert, und nicht eine Privatperson, aus den bereits genannten Gründen. Und die Möglichkeit, dass eine Person eine Immobilie kauft und dann dem Verein vermietet oder verkauft, kommt nicht in Frage, denn das würde selbst bei größter Transparenz augenblicklich den Verdacht der Vorteilsnahme nach sich ziehen, was unbedingt vermieden werden muss. Tatsächlich habe ich über eine solche Konstruktion nachgedacht, doch schließe ich sie, eben aus diesem Grund, kategorisch aus. Sollte der Vorstand den Plan fassen, meinen Vorschlag eines Tages ins Werk zu setzen, wobei natürlich die Voraussetzung erfüllt sein

Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen, bretardetalo.

Vagono Esperanto en Esperanto-urbo Herzberg.

Viktoria-parko kaj Esperanto-Laden, Officejo de Germana Esperanto-Asocio.

Kalendaro

Februaro – Aŭtuno 2024

10. Februaro ĝis aŭtuno 2024 en Herzberg, Germanio

Ekspozicio: Otto Dix en la Unua Mondmilito “Mi tre forte esperas, ke baldaŭ estos paco.” En kunlaboro kun la Otto-Dix Muzeo de la urbo Gera.

Septembro 2024

20. - 22. Septembro 2024 en Hasselt, Belgio. Beneluksa

Kongreso 2024. Informoj: <https://olijslagers.info/LEA/>

Oktobero 2024

18. - 20. Oktobero 2024 en Hamm, Germanio

REVELO-Sprachkurs im Schloss Oberwerries, Hamm
Rückfragen an Andreas andreas.diemel@esperanto.de (link sends e-mail) oder 0800 336363 5114 (innerhalb von Deutschland kostenlos). Anmeldung: www.esperanto.de/revelo

20. - 25. Oktobero 2024 en Arnsberg, Germanio. 12-a

Esperantista Migrado Aŭtuna (EMA 2024). Informoj ĉe: <https://www.esperanto.de/eo/enhavo/sperti/esperanto-aran%C4%9Doj-en-germanio>

26. Oktobero 2024, 18h en Aalen: Alena Esperanto-

Kulturpremio por Kĵara – aliĝu per fame2024@esperanto-aalen.de.

Novembro 2024

07. - 10. Novembro 2024 en Žilina, Slovakio

Konferenco pri Aplikoj de Esperanto en Scienco kaj Tekniko (KAEST)

Informoj ĉe: <https://kaest.ikso.net/2024/>

08. - 10. Novembro 2024 en Homburg, Germanio

73-a Kultura Semajnfino de la Sarlanda Esperanto-Ligo

Informoj ĉe: <https://esperanto-saarland.info/veranstaltungskalender/>

14. - 17. Novembro en Pisa, Italio

ZAT 2024 / Internacia Seminario de Itala Esperanto-Instituto. Informoj ĉe: info@30oredoro.it

Decembro 2024 – Januaro 2025

27. Decembro 2024 – 02. Januaro 2025 en Bernardfagne, Belgio. Junulara Esperanto-Semajno (JES).

Informoj ĉe: <https://verdajskoltoj.net/es/jes-24-25/>

28. Decembro 2024 – 03. Januaro 2025 en Bielefeld,

Germanio. La silvestra renkontiĝo de la GEA.

Informoj ĉe: www.esperanto.de/de/luminesk.

Krucenigmo >

La solvon bv. sendi al: redakcio@gmail.com. Unu el la solvintoj (decidos loto) ricevos donace la verkon “107 krucenigmoj en Esperanto” de la aŭtoro Stano Marček.

	LA UNUA KAŜITA PROVERBO	SIMBOLO DE AMPERO	PLENA VORTARO		FARAS ION IA	MAL-JUNUL' AĜUL'	LA DUA KAŜITA PROVERBO
SUPRA KORPO-PART'					MAL-MULTE FEMAL'		
ADVERBA FINAĴO		FREŜA, RAPIDEGA NEGIS					
AVIADILA SIMBOLO DE NORVEGIO			METALA MONTRIL' PURA, DE-FINITIVA				
REZINORICA LIGN'					PREPOZICIO NATURA BASENO		
TIAMANIERE						NOMO DE LA 16-A LITERO MARGUSTA	
EKZISTAS							AKUZATIVA FINAĴO TREMI PRO DANGERO
ROMANE 1000		VIRINA NOMO MEZURUNU' (brulligno)					
POST-SKRIBO			OLEORICA ENUKT' KORTA BIRD'				
SUFIKSO DE PASIVA PREZENCIA PARTICIPO					KORINKLINI KOVRAS PER ORO		
LIGILO EL KUNIGITAJ RINGOJ						SIMB. DE IRIDIO MALJUNAS	
MALKOREKTA							INFINITIVA FINAĴO SUISTA KUDRILEG'
SIMBOLO DE SULFURO		MALSTULTAN SKOTA VIRAJUP'					
NUMERALO			NATRIA KLORIDO POSEDATA DE TIU				
METALA KUNIGIL'					KONJUNKCIO VICMONTRA NUMERALO		
ELEKTITAR'						VIRAJMI MONTO KUN PASTEJOJ	
ĈIELE MALPEZA							ADJEKTIVA FINAĴO LA GASOJ ĈIRKAŬNI
SIMBOLO DE SIMENSO		GRUP' DA LITEROJ FARITA DE HOMO					
SIMBOLO DE TANTALO			VICIG' POR KONTROLO AMUZKUNVENO				
GRANDA LIGNECA PLANT'					VALORA METALO VULKANA ELFLUAJO		
LOĜEJ' POR BRUTOJ						SUFIKSO (FRAKCIO) SENKAVA MALHUMIDA	
RAPIDE MOVIGAS MAL-SUPREN							AUTOSIMB. DE SVEDIO KUBANA DANC'
SUBSTANTIVA FINAĴO		DEDICU, DONACU AFABLA DEZIRAD'					
PRENU (SUR RECEPTO)			INTERES' PROFESI' VIRA VESTO				
GERMANA E-JUNULARO					KUN KORINKLINO JUNULARA SEKCIO		
TUTE MALGRANDAJ						ONOMATOPEO (tremo) SUFIKSO (TUMORO)	
GERMANO APUD ELBO							LA SESATONO ROMANE UNU
LIRIKA POEMO					PREFIKSO (malĝusta faro)		

Karaj legantoj de GEJ-Gazeto,

Ĉu vi jam spektis la serion Esperanto Senlime? Ĝi estas esperantlingva realecserio televida, malgrandbuĝeta, realigita per eŭropa subvencio mono, nun spektebla en Jutubo. Se vi ankoraŭ ne aŭdis pri ĝi, bonvolu ĝisdatiĝi. Por fari tion, vi povas ekzemple tuj legi la artikolon de Stefan Grotz, kiu sekvas. En ĝi, Stefan klarigas al vi la bazan koncepton de la serio. Interesa fakto estas, ke unu el la redakcioj de GEJ-Gazeto, Michael Vrazitulis, mem partoprenis en tiu realecserio! Mi (Michael) kundividis ĉi tie miajn impresojn pri tiu sperto, kiu ĉefe temis pri multe vojaĝi kaj fari stultaĵojn, en formo de mia tiama taglibro, kies unuan parton vi povas legi en ĉi tiu eldono. Oni ne forgesu tamen, ke dum vojaĝado oni ankaŭ povas vole-nevole krei

multe de rubaĵoj. Teme pri rubaĵoj en urbaj stratoj, alia redakciano, Paula Weil, priskribas en sia artikolo ĉi tie, kiel ŝi kreas arton per LEGO-figuroj kaj stratrubo, por tiel atentigi pri mondaj problemoj de daŭripoveco. Plue en la gazeto, la franca volontulino Gabrielle Guillemot raportas pri ĵus okazinta festo ĉe la Esperanto-Stacio Halbe, kiu kunigis kaj esperantistojn kaj lokanojn.

Se vi estas junulo kaj mem ne volas maltrafi pli da festoj kaj amuzaj renkontiĝoj, bonvolu legi la etan resumon preparitan, kiu sekvas poste, pri junularaj eventoj en Germanio (kaj Belgio), kiuj okazos dum la venonta periodo de aŭtuno kaj vintro. Kiel ĉiam, agrablan legadon!

Michael Vrazitulis kaj Paula Weil,
por redakcio de GEJ-Gazeto.

Grupfoto de partoprenantoj de 1-a sezono de Esperanto Senlime, Julio/Aŭgusto 2023

Esperanto Senlime – nova vojaĝa serio furoras en Jutubo

„Ĉu vi iam vidis reklamon de freneza televidprogramo kaj pensis: ho ve, mi ŝatus, ke ni havu tion en Esperantujo? Bone. Jen via revo realigita: En la nova reta videoserio „Esperanto Senlime“ 17 junuloj konkuras dum 10 tagoj vojaĝante tra 4 landoj de Eŭropo, plenigante la plej frenezajn, stultajn kaj amuzajn defiojn.“

En la somero 2023 grupo de Esperantistoj vojaĝis el Roterdamo al Barcelono. Ili kunportis kameraojn, Interrail-biletojn kaj kaktan kiu nomiĝas Benedikto. La celo: krei la unuan realec-televidan serion en Esperanto, similan al la usona serio „The amazing race“. La serio Esperanto

Senlime nun estas spektebla en la jutuba kanalo de TEJO. En ĝi oni malkovras la aventurojn de junuloj, kiuj konkuras alfrontante defiojn por gajni poentojn, dum 3 organizantoj zorgas, ke neniu perdiĝas.

Sed la 16 epizodoj de la serio ne estas kopio de fama serio. Anstataŭe, la muntisto Benĝi, kiu ankaŭ registris la fonan voĉon de la serio, sukcesis krei tute propran stilon kaj humuron. La lingvo de la partoprenantoj ne ĉiam perfektas, kaj kelkaj partoprenantoj estas komencantoj. Tamen por mi, la serio bone montras la aŭtentikan etoson de reala Esperantujo, precipe ĉar ili ĉiuj ricevis la subtenon de pluraj lokaj esperantistoj dum la vojaĝo kaj vizitis lokojn kiel la Centra Oficejo de UEA/TEJO en Roterdamo. Samtempe kelkaj interagoj dum la serio estas en aliaj lingvoj, kiam ili petveturas aŭ interagas kun fremduloj dum defioj. Ne temas pri serio por puristoj. Ĝi simple estas amuza serio, kiu ridigos vin ofte, kaj kelkfoje ĝi eble eĉ plorigos vin.

La projekto nur estis realizebla dank' al mona subteno de la Eŭropa Unio. Kaj estas bona novaĵo: TEJO jam ricevis monon por dua sezono. Ĉi-somere la partoprenantoj de la dua sezono vojaĝos el Berlino al Vilno en Litovio kaj espereble filmos eĉ pli bonkvalitan duan sezonon kun ĉiuj spertoj de la unua serio.

Stefan Grotz

Festivalo ĉe la Esperanto-Stacio

La unuan dimanĉon de Junio ĉi-jare okazis tre speciala aranĝo ĉe la Esperanto-Stacio en Halbe: familia festivalo kun kulturo kaj amuzo, la Trajnstacia Festivalo „Zug um Zug“!

Tiucele, per evento senpage enirebla por ĉiuj, la stacidomo malfermis sian pordon por bonvenigi ĉiujn urbanojn, kun evento invitanta infanojn kaj familiojn amuziĝi, lerni pli pri la riĉa historio de la stacidomo, malkovri la fascinantan mondon de Esperanto, krom provi la stel-alloĝaĵon de la stacio, nome avangardajn ilojn por Virtuala Realeco (VR)!

Multaj alloĝaĵoj, manĝbudoj kaj standoj homekipitaj fare de la lokuloj akompanis varian programon, plenigitan per spektakloj, ekspozicioj, muziko kaj korusoj, same kiel la maloftan malfermon de la Kaiserbahnhof kiel provizora kafejo kaj koncerto.

Kulminaĵoj de la tago:

Infana koruso de la Muziklernejo Wildau

La infanoj de la koruso de la muziklernejo Wildau, en aĝo de 8 ĝis 13 jaroj, kantis belajn kantojn, kaj modernajn kaj tradiciajn, gvidate de sia instruisto post esti instruitaj dum la tuta lerneja jaro. La lernejo funkcias kiel ŝtata agnoskita neprofitcela institucio ekde 1996.

Virtualrealeca ĉambro „Kavo“

Okazis programero direktita de „VR-Mondo“, grupo, kiu ofertas facilan aliron al avangardaj iloj por sperti Virtualan Realecon, donante la ŝancon al ĉiuj praktiki ciferecajn kapablojn, inspiri kreivon kaj stiri novigon. Kombinante sian kompetentecon pri kulturo, edukado, lingvotrejnado kaj VR, ili celas esti ĉe la avangardo de ĉi tiu kampo.

Voĉa Ensemblo de la Muziklernejo Wildau

Ĉi-foje, anstataŭ la infanoj, estis plenkreskuloj, kiuj eniras la scenon! Amatoroj, novuloj al la kantsceno aŭ plentaŭgaj kantistoj, la koruso kunmetita de dudek du membroj ravis nin per multaj bonegaj klasikaĵoj...

Inaŭguro de la ekspozicio „ZUG UM ZUG“

Nun instalita en la spaco antaŭ longe okupita de la restoracio de la fervoja stacidomo estas bonega kaj ĝisfunda fotografia ekspozicio, prezentanta la historion de la fervoja stacidomo, de ĝia konstruo en 1865 kune kun ĝia fratina

stacio la Kaiserbahnhof, ĝis ĝia transformo laŭlonge de la jaroj ĝis fine iĝi private administrata domo servanta la ideojn de Esperanto kaj homaj rajtoj.

Entute, tio estis belega evento, kie la loĝantoj de Halbe, la laboristo de la stacidomo kaj ĉiuj volontuloj kunvenis por krei bonegan sperton por ĉiuj, helpate de la unuaj varmaj someraj tagoj, por alporti al la publiko memorindan sperton.

Gabrielle Guillemot

DEJ-Treffen im Herbst und Winter

Liebe DEJ-Mitglieder und sonstige Junuloj,

ab Herbst 2024 geht es wieder weiter mit unseren kleinen und größeren Esperanto-Treffen:

Am 27.–29.9. wird aller Voraussicht nach (zu Redaktionsschluss sind einige Details noch ungeklärt) ein neuartiges Treffenformat in Bonn stattfinden, das GEJMS! Diese Abkürzung steht für Granda Esperantista Junulara Matĉo Semajnfina. Wie der Name schon vermuten lässt, geht es beim GEJMS, anders als etwa beim KEKSO oder dem DEJ-Wochenende, weniger ums Lernen oder um Vereinsarbeit, sondern wirklich nur um Spiel und Spaß! Wir erwarten neben deutschen auch einige internationale junge Teilnehmende, und wir wollen gemeinsam ein buntes Wochenende mit Stadtralleys, Spielen und generell verschiedenen kleinen und unterhaltsamen Wettbewerben verbringen. Mehr Infos und das Anmeldeformular findet ihr natürlich auf esperantojugend.de.

Danach geht es am 29.11.–1.12. in Nürnberg weiter mit dem KEKSO (Kreema Esperanto-KurSO). Dies ist unser

KEKSO 33a Kreema Esperanto-Kurso Nürnberg 29.11.–1.12.2024

Infos & Anmeldung: mallonge.net/KEKSO33

Anfängerfreundliches Jugendtreffen mit Esperanto-Sprachkurs

Am ersten Adventswochenende findet das KEKSO in Nürnberg statt

Das Silvestertreffen JES erwartet euch diesmal in Belgien!

übliches, anfängerfreundliches Treffen, auf dem immer auch ein Einstiegssprachkurs angeboten wird. Diesmal findet das Herbst-KEKSO recht spät statt, fällt dadurch tatsächlich sogar auf das erste Adventswochenende. Also wird auch Weihnachtsmarkt-Stimmung angesagt sein! Wenn ihr das nicht verpassen wollt, dann meldet euch am besten direkt an über unsere Webseite esperantojugend.de.

Schließlich findet als Jahreshöhepunkt und -abschluss das JES (Junulara E-Semajno) vom 27.12.24 bis zum 2.1.25 statt. Diesmal nicht in Deutschland oder Polen, sondern ... in Belgien! Das hat den Grund, dass dieses wunderbare einwöchige Großevent dieses Jahr nicht von uns von der DEJ, sondern dankenswerterweise von den Verdaj Skoltoj, einer Esperanto-Pfadfindergruppe, veranstaltet wird. Nichtsdestotrotz findet im Rahmen des JES in Belgien aller Voraussicht nach auch wieder die Mitgliederversammlung der DEJ statt, und zwar am 30.12. Wenn ihr eine bunte und wilde Woche um den Jahreswechsel herum mit vielen jungen Esperantistoj aus allen möglichen Ländern erleben wollt, dann meldet euch einfach sofort an unter verdajskoltoj.net/jes-24-25.

Wir sehen uns bald auf den Treffen!

Michael Vrazitulis, für den DEJ-Vorstand

Taglibro de vojaĝkonkursinto

Unu el la partoprenintoj de la vojaĝkonkurso kaj televidserio „Esperanto Senlime“, kiun Stefan priskribas en sia jusa artikolo, fakte estis mi, Michael! Kune kun 16 pliaj Esperantaj junuloj, mi devis vojaĝi dum dek tagoj tra Eŭropo kaj plenumi diversajn defiojn, dum kiuj ni filmis nin. Ni estis dividitaj je 8 diversaj teamoj, kaj per

la plenumitaj defioj kolektadis poentojn kaj tiel konkuris unuj kontraŭ la aliaj. Mia teamo estis la sola triopo (la ceteraj ĉiuj estis duopoj), kaj ni nomiĝis „La Bierknaboj“.

Ĉio ĉi okazis dum somero de la pasinta jaro 2023, kelkajn tagojn antaŭ la komenco de la Internacia Junulara Kongreso (IJK) en Lignano Sabbiadoro, Italio, kiun pluraj el ni vojaĝkonkursintoj tuj poste ĉeestis. La vojaĝkonkurso estis vere amuza kaj unika sperto. Nun, ke regule aperas ĝiaj filmetoj (kvazaŭ televidseriaj epizodoj) en la YouTube-kanalo de TEJO, estas tre bele por mi esti memorigata pri tiu ĉi aventuro, spektante la filmetojn kaj dume ridante multe. Nepre mem spektu la epizodojn de Esperanto Senlime, ili vere estas tre distraj, ankaŭ danke al la mirinda laboro de nia elstara videomuntisto Benĝi!

Por doni al vi iom pli personan raporton pri la sperto kaj la diversaj etapoj de la vojaĝo, kiu komenciĝis en Roterdamo kaj finiĝis en Barcelono, mi pripensis kundividi ĉi tie la enhavon de mia taglibro el tiu tempoperiodo. (Ĉar jes, tre oportune, mi regule skribas taglibron en Esperanto.) Kvankam mi foje tendencas skribi en la taglibro iom seke kaj stenografie (mi pensas), mi esperas, ke interesos vin tamen legi tiun ĉi personan raporton pri la vojaĝkonkurso de Esperanto Senlime. La raporto komenciĝas unu tagon antaŭ la komenco de la aventuro, la 23-an de Julio 2023, ĵus kiam mi forlasas la domon de mia familio, kie mi estis vizitanta, por sekve veturi al ĉefstacidomo de Berlino kaj de tie preni noktan trajnon al Roterdamo ...

Dimanĉo, 23-a de Julio 2023

Vespere, mi ekiras, ŝlosas la malplenan familian domon kaj direktiĝas al ĉefstacidomo. Noktan trajnon al Roterdamo mi prenas de tie. Ege hazarde, mi renkontas la polojn Adam, Rafaŭ kaj Adrian en la sama sesopa trajncambreto, kie mi rezervis lokon. Ni iom babilas kaj poste dormas. Alkoholema kaj ronkema brito mezaĝa kaj dikega iom maloptimumigas la sperton kaj eblon ripozi.

Lundo, 24-a de Julio 2023

Do mi alvenas en Roterdamo kune kun la poloj. Ni marŝas al Centra Oficejo (CO). Survoje mi prenas matenmanĝon. En CO, jam ĉiuj aliaj partoprenantoj kaj organizantoj ĉeestas. La ludo estas klarigata. Mi salutas multajn homojn. Sekve, mi iras duŝi min en Volontula Domo (VolDom). Tie ni poste tagmanĝas. Posttagmeze, la tuta afero vere komenciĝas. Okazas urboludo, kie la diversaj teamoj (interalie mia kun Lino kaj David kataluna: La Bierknaboj) devas plenumi multajn defiojn por kolekti poentojn. Dume ni bezonas

filmi nin. Estas amuze, sed ankaŭ lacige. La detalojn eblos iam spekti en Jutubo. Ni kaj aliaj partoprenantoj poste iom umas surterase en VolDom kaj vespermanĝas. Pli tarde vespere, mi iras viziti CO-n denove kun David kaj Lino, kie ni tri poste tranoktos. La domo estas ege arkiveca. Ni iras bierumi ie trioje, kie ni klarigas la studentasocian tradicion de la drinkludo „bierknabo“ al David.

Mardo, 25-a de Julio 2023

Estas vojaĝa tago de Esperanto Senlime. Lino, David kaj mi trajnas de Roterdamo al Sarlando tra Bruselo kaj Luksemburgo. Dume ni plenumas kelkajn el la defioj kaj filmas nin. Pluvetas iom. Ni kuniĝas kun aliaj teamoj en Trier kaj, fine en Merzig, prenas buson por atingi nian hazardan tranoktolokon Weiskirchen. Iam evidentiĝas, ke Jordi kaj Jaime akcidente vojaĝis al malĝusta Weiskirchen/Weißkirchen, apud Frankfurt, kaj ke Katoo kaj Adam sciis pri tio, sed trole ne avertis ilin. Vespere, ni Bierknabo kaj la tri partoprenantaj poloj iras al restoracio por trinki bieron kaj parte ankaŭ vespermanĝi. Ree en la junulgastejo, post plia biero kaj duonfinludita kartludo, je meznokto ni ĉiuj festas surprize la naskiĝtagon de Yentl-Rose kaj Sofia.

Merkredo, 26-a de Julio 2023

La tutan tagon ni estas en kaj apud Weiskirchen. Okazas ia ennaturo defiaro. Ni marŝas tra bestoparko, arbaro, plenumas taskojn, kaj intertempe ni plurfoje bierumas en gastejo. Miaj piedoj iom doloras en evidentiĝe iomete tro malgrandaj ŝuoj. Iam ni alvenas al tiel nomata Kneipp-ejo, kie oni povas bani piedojn kaj kruojn. La akvo ege fridas. Stulta defieto estas, ke ni devas kanti „Dek Bovinoj“ tie. Do tiel ni faras, suferetante. Ni remarŝas al la ejo en Weiskirchen sufiĉe longe. Ni vespermanĝas kune kun la aliaj. Pli malfrue, kiel eta grupo de ni Bierknaboj kaj ankaŭ Jordi, Jaime, poste ankaŭ Adam, Katoo, ni iras drinki en ŝiŝaejo hazarda (kaj ankaŭ ŝiŝaumi). Pasiginte kelkan tempon tie, ankaŭ kartludante iom, ni fine repromenas ejen. En la enireja halo, malmultaj el ni ankoraŭ umas dum iom da tempo. Okazas disputo inter Lino, unuflanke, kaj organizantoj Carlos kaj Auŝriné, aliflanke, pri la ioma hibriso de la organizantoj okazigi petveturadon (por la vojo de Dijon al Lyon) sen mem esti iam ajn petveturintaj.

Ĵaŭdo, 27-a de Julio 2023

Denove estas vojaĝa tago. Hodiaŭ ni trajnas ĝis Dijon. Intertempe dum la vojaĝo, ni Bierknaboj hazarde estas alparolataj de maljuna esperantistino, kiu sidas en sama trajno kiel ni kaj subaŭskultis nian Esperantan paroladon. Ŝi ĉeestis same la Germanan Esperanto-Kongreson en Braunschweig ĉi-jare, ŝi rakontas. Post gaja babilado, ni baldaŭ adiaŭas ŝin, ĉar ni devas eliri, kiam la trajno haltas en Saarbrücken. Ni restas tie iom da tempo, antaŭ la sekva ŝanĝo. Mi ege ĝojas havi iom da tempo tie por aĉeti aliajn ŝuojn en la aĉetocentro „Europagalerie“, ĉar tiuj aĉetitaj pasintsabate iom tro malgrandas evidentiĝe, kio iom dolorigis piedojn konstante dum lastaj tagoj.

David, Lino kaj mi iras manĝi „Dibbelabbes“, sarlandan tradiciaĵon, en la restoracio „Die Kartoffel“. Lino tie ankaŭ skribas retpoŝton al Patricio, iom memee. Ni veturas al Forbach. De tie plue ni trajnas al Metz, Nancy, kaj fine ni sidas en trajno direktita al Dijon. Ankaŭ aliaj teamoj de la konkurso estas tie kun ni. Ni iom babilas kaj filmiĝas. Iom antaŭ Dijon, ni denove ŝanĝas trajnon por mallonga tempo, laŭ rekomendo de Severija. Ĉar fakte estas tiel, ke nia hotelo estas iom en la pugo de la mondo, ĉe la urborando de Dijon, do indas ne veturi ĝis la centro. En la lasta trajno, ni dancas kune la Bambon. Poste ni marŝas sub suna fruvespera ĉielo tri kilometrojn ĝis la menciita hotelo. La organizantoj, do Carlos, Auŝriné kaj Legolas, kune kun kelkaj partoprenantoj, jam atendas nin tie. La hotelo vere estas iom hazarda, ĉefe estas tie krom ni nur kamionŝoforistoj kiel gastoj. En la necesejoj malhaveblas sapo. Mi havas ĉambron kun David. Post iom da ripozo, ni vespermanĝas ekstere apud enirejo kun aliaj, poste ni tri prenas bierojn en apuda hotelo. Iam ni iras enlitiĝi. Morgaŭ ni devos petveturi al Lyon. Ni iom zorgas, kiom sukcesaj ni kiel tri iĉoj kune povos esti pri tio ...

Vendredo, 28-a de Julio 2023

Estas la tago de petveturado. Mirakle, ni trioje kaj iĉe sukcesas facile. Jam post nur tri minutoj da atendado pli-malpli, iu ĉarma geparo samaĝa kiel ni, vojaĝanta pro translokiĝo per du veturiloj (kamioneto kaj aŭto), kunprenas nin ĝis antaŭurbo de Lyon. Jordi kaj Jaime havas ege malpli da bonŝanco, kaj eĉ nur duope kaj starante je sama loko kiel ni iom poste devas atendi 4–5 horojn ĝis sukceso. Ni venas al la renkontiĝloko, iam fruposttagmeze, do al la placo apud la Muzeo Confluences. Organizantoj kaj du aliaj teamoj jam estas tie, alvenintaj, kaj bonvenigas nin. Ni estas tie dum iom da tempo kaj faras kelkajn stultajn defietojn, interalie krei homturon (kataluna tradicio), bani hararon en fontana akvo kaj anonci solene la finan venkon. Pli poste, ni iras al nia hotelo, kiu estas la ĝis nun plej luksa tranoktejo de la konkurso. Ĝi eĉ havas naĝejon! Estas tie ankaŭ la lokano Alekĉjo, kiu preparis la morgaŭan urboludon kaj loĝos same en la ĉambro de ni Bierknaboj kaj Legolas ĉi-nokte. Lasinte niajn aĵojn hotele, ni en mezgranda grupeto iras superbazaren por aĉeti manĝaĵojn kaj bierojn. Ni komencas iom amuziĝi en la hotelo, bierumante, organizante „Orangina-bubaĉon“ (kvazaŭ bierknabo-drinkludon, sed kun Orangina anstataŭ biero) inter du aliaj teamoj kaj ankaŭ saltante bombojn en la naĝejo hotela. Okazas iu hazarda diskuttrondo pri daŭripovo tuj antaŭ komuna vespermanĝo. Post manĝo, ni pludrinkas kaj iam denove iras naĝejen. Amuz-sovaĝaj homturaj bataloj okazas enakve. Poste mia malantaŭa kolo iom doloras. Pli tarde, mi bierumas kun Alekĉjo, David, Yentl-Rose kaj Sofia en parko apud preĝejo. Lino iam alvokas, ĉar li bezonas la ĉambrokarton. Mi portas ĝin al li rapide kaj poste revenas al la bieruma loko ekstera. Ni restas tie dum eble preskaŭ horeto, poste revenas hotelen. (Daurigota.)

Michael Vrazitulis

Esplorado de stratrubo per LEGO-figuroj

Ekde 2021 mi fotas en ĉiu Julio LEGO-figurojn aranĝigitajn en stratrubo. Kelkfoje la LEGO-figuroj ludas kun la rubo laŭ la origine pripensita funkcio de la aĵoj, kelkfoje estas novkreitaj situacioj. Post foti mi forjetas la stratrubon en rubujojn, kompreneble. Mia ideo kun ĝi: montri rubon en alia, iom ludema kaj artema kunteksto kaj dume akcentigi la problemon de tro da rubo en la medio kaj nia ekonomia sistemo.

Inspiro por la agado estis la kampanjo „senplasta Julio“. Tiu agadmonato, fondita de la senprofita organizo plasticfreejuly, ekzistas ekde kelkaj jaroj. La organizado venas origine el Aŭstralio, sed ankaŭ faras internacian laboron. La kampanjo provas atingi je pli da publika videbleco por nia grandega problemo de tro da (plasta) rubaĵo. En la centro staras ideoj por redukti unuvojn plastan rubaĵon en la ĉiutaga vivo de privataj personoj per neenpakitaj aĵoj, plurfojuzeblaj aĵoj ktp. Por atingi tion, la kampanjo ankaŭ provas krei la sociajn, politikajn kaj ekonomiajn antaŭkondiĉojn.

Nun vi povas pensi, ho, kolekti, foti kaj redukti iom la rubon estas bela kaj bona. Ĝuste. SED: Rubo havas sistemon.

Nia aktuala ekonomio vivas de forjetado. Se ni volas reduktadon de rubo, ni devas trakti tiun problemon sisteme, en la radikoj. Ni bezonas regulojn, kiuj reduktas pakajojn, ebligas kaj truddevigas recikligadon, reduktas la jam ekzistantan rubon en la medio, plimultkostigas forjetadon, kreas ekonomiajn cirklojn.

Kial estas pli malmultekoste por entreprenoj detruiri novvarojn ol ankoraŭ vendi ilin? Kial kostas karotoj en plasta sako pli malmulte ol karotoj sen plasta sako? Kial tiom multe da materialoj ne estas recikligeblaj? Kial ŝajne tute ne gravas por ni, kiel multe da rubo estas ĉie en nia mondo?

Privataj decidoj en tiu sistemo ne eblas por ĉiu, pro mentalaj kaj/aŭ financaj kapabloj. Kelkaj homoj nepre bezonas unuvojn produktojn. Tial, ĉi tio tute ne temas pri kondamni homojn, kiuj, pro iuj ajn kaŭzoj, uzas unuvojn produktojn. Temas pri ni kiel socio, kiu devus reflekti la amasegon da rubo, kiun ni ĉiutage akceptas. Por tio, ni ĉefe bezonas pensŝanĝon en la politiko kaj la ekonomio. Simple daŭrigi nian forjetsocion ne estas diskutibla pro la fakto, ke ni vivas sur finonta planedo. Resursoj por tiamaniera konsumo ne povas ekzisti daŭripove. Kaj ni ne devus forgesi estimi ĉiun estulon, kun kiu ni dividas nian mondon. Jam estas pli da plasto ol fiŝoj en la maroj kaj plastroj eĉ estas troveblaj ĉe la forforforejoj de la mondo.

Tial ni dediĉigu sisteme al rubo. Ĉi tie, kun iom da arto kaj filozofiado pri la problemo.

Paula Weil

Arto kun rubaĵoj kaj LEGO-figuroj.

Beneluxa Kongreso de la 20-a ĝis la 22-a de Septembro en Hasselt (Flandrio)

La Beneluxa Kongreso okazos de la 20-a ĝis la 22-a de Septembro 2024 en Hasselt, Belgio.

En la provinco Limburgo, apud la germana landlima urbo Aachen, okazas la beneluxa kongreso en la junulargastejo tuj apud la fervoja stacidomo. La urbo, kie iam estis distilita la fama *Jenever* (juniperbrando aŭ nederlanda ĝino), invitas vin al semajnfino plena de Esperanto-spertoj: eblas ekskurso al la japana ĝardeno aŭ al la Hasselt Modehuis, same kiel la sporto de la belga junularo, Boulderen. Jonny M. proponos koncerton kaj kantatieron. Okazos lingvokurso, krome estos FEL-libroservo kun ampleksa oferto. Loĝado kun plena pensio kostas 240 eŭrojn. Pliaj informoj haveblas ĉe <https://beneluxo.eu/beneluxa-kongreso-2024-en-hasselt/>

73-a Kultura Semajnfino de la Sarlanda Esperanto-Ligo

Se vi pasintjare partoprenis la Kulturalan Semajnfino (KSF) okaze de la 100-jara jubileo de Sarlanda Esperanto-Ligo, vi

espereble havas bonajn memorojn pri tiu bonetosa aranĝo. Se vi bedaŭrinde maltrafis la belegan eventon, venas nun nova okazo partopreni.

Sarlanda Esperanto-Ligo jam estas preparanta la sekvan eldonon de la ŝatata KSF kaj esperas pri multnombra partopreno el ĉiuj najbaraj regionoj. La venonta 73a Kultura Semajnfino okazos de la 8a ĝis la 10a de Novembro 2024 denove en la Kardinal-Wendel-Domo en Homburgo, ĉar tiu estas sendube la plej agrabla gastejo en la tuta Sarlando (<https://www.kardinal-wendel-haus.de/>). Atendas vin interesa programo konsistanta el diversaj prelegoj por Esperanto-parolantoj, Esperanto-kursoj por progresintoj kaj komencantoj. En la libroservo de Jean-Luc Thibias vi certe trovos allogan legaĵon kaj esperantaĵojn.

Ni komencos la semajnfino jam vendrede posttagmeze per via alvojaĝo kaj post la vespermanĝo ni aŭskultos dum bonveniga vespero jam la unuan prelegon kiu gvidos (ĉifoje vere!) al posta amuza kvizo. Vi eĉ povas gajni premion (promesite!). Poste ni kunsidos en etosa rondo en la knajpo (sarlande: vertŝaft') kaj Ralph Glomp kantos por ni.

La sabaton kaj la dimanĉon ni dediĉos al prelegoj, lingvokursoj kaj ekskurso en la ĉirkaŭaĵon. Ĉifoje ni iros buse al la iama karbominejo de Bexbach. Ni iros malsupren kaj vidos sur kvin, parte subgrundaj, etaĝoj la historion de la karba industrio.

La kulmino de la Kultura Semajnfino estos denove bela, bongusta bankedo en solena etoso sekvita de koncerto kun "inicialoj d.c." (tiu estas Eric Languillat) denove Ralph Glomp kaj verŝajne alia kantistino kies nomon ni ankoraŭ ne mencias.

La aliĝilon vi trovas en nia retejo: <https://esperanto-saarland.info/veranstaltungskalender/>

La teksto unue aperas en la germana, sed vi povas ŝanĝi la lingvon de "Deutsch" al "Esperanto" en la menuo.

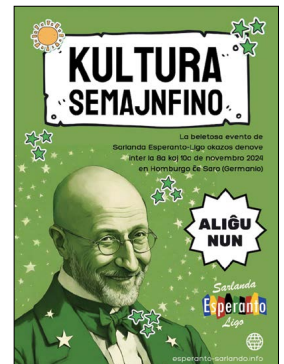
Vi havas tri eblojn aliĝi:

1) Plenigu la aliĝilon sur la ekrano de via komputilo (poŝtelefono NE eblas), konservu ĝin sub nova nomo (ekz. „alighilo_vianomo.pdf“) kaj sendu ĝin al kfsf@esperanto-saarland.info

2) Elŝutu kaj printu la aliĝilon kaj plenigu ĝin per skribilo. Skanu la dokumenton kaj sendu ĝin al kfsf@esperanto-saarland.info

3) Elŝutu kaj printu la aliĝilon kaj plenigu ĝin per skribilo. Sendu ĝin per kutima poŝto al Martin Thorenz, Hohenzollernstr. 80, 66953 Pirmasens

Mi jam ĝojas pri via respondo! Elkore salutas vin
Martin Thorenz
(prezidanto de SEL)

La Eŭropa Esperanto-Kongreso Strasburgo

8-12 Majo 2024

La eventon partoprenis 618 esperantistoj el 35 landoj ne nur el Eŭropo, sed ankaŭ el aliaj kontinentoj.

Al la kongreso, krom la ĉeforganizanto *Esperanto-France*, aliĝis la Germana E-Asocio (GEA), la Belga E-federacio (BEF), la Svisa E-Asocio (SES), la Itala E-Federacio (IEF), la Internacia Fervoĵista E-Federacio (IFEF) kaj la Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj (ILEI). Ĉeestis kaj la programon pliriĉigis per siaj intervenoj ankaŭ kelkaj estraranoj de UEA. La loka asocio organizis E-budon ĉe la eŭropa parlamentejo.

La kongresejo troviĝis en la strasburga universitato tute proksime al la urbocentro. Ĉe la alveno, en la vasta halo bonvenigis nin per kanto la famkonata grupo *Kajto*. Tuj ekestis bona etoso kaj la ĉeestantoj kunkantis. Ne pretervidebla estis kontraŭ-milita ekspozicio instalita tie. Ankaŭ eblis ricevi E-afiŝon por eŭropaj elektoj.

La prezidanto de Esperanto-Francio kaj de la loka kongreskomitato Bruno Flochon inaŭguris kaj salutis la ĉeestantojn de la kongreso. Bonvenigajn vortojn aldonis ĉiuj partneraj asocioj kaj aliaj institucioj. Surekrane salutis la kongresanojn la urbestro s-ino Jeanne Barseghian kaj la estrarano de la Rejna Konsilio. La inaŭguro finiĝis per kantado de la Esperanto-himno. Tuj poste ni estis invititaj al aperitivo kun kouglof-kuko. Ridetoj kaj ĝojo regis dum renkonto kun konataj geamikoj kaj koniĝo kun novaj esperantistoj. En angulo estis vendataj kelkaj E-produktoj, biero kun Esperanto-etikedo sur la botelo, veganajoj, marmelado kaj aliaj bongustajoj. La ĉeestantoj povis ankaŭ admiri filatelan ekspozicion, aĉeti bildkartojn kaj poŝtmarkojn aŭ specialan koverton dank' al Michel Basso. En gazetoj aperis pluraj artikoloj pri la evento.

La temo de la kongreso estis "Dialogo inter eŭropaj popoloj, portanto de paco", kiu estis bone pritraktata dum pluraj okazoj. La programo de la Eŭropa Esperanto-kongreso estis tre varia kaj riĉa. Estis prezentitaj multaj allogaj programeroj kaj prelegoj. Iom simile kiel dum la Universalaj Kongresoj estis malfacile elekti, ĉar pluraj okazis samtempe. Bone funkciis libroservo, E-kursoj, Scienca Universitata Sesio (SUS). Spontanee okazis kantateliero kun *Kajto*, omaĝo al Wilhem Auld kaj Marjorie Boulton, prelegoj kaj preparoj al KER-ekzamenoj, vesperaj koncertoj kaj multnombraj ekskursoj. La famkonata grupo *Kajto* Ankie kaj Nanne tutan daŭron de la evento animis la programon per siaj kantoj kaj kantigis la ĉeestantojn en pluraj okazoj.

Vespere okazis pluraj koncertoj de konataj kaj malpli konataj esperantistoj, inter kiuj muzikistino el Italio Klarisa. Ŝi ludis harpon kaj kantis en pluraj lingvoj amkantojn, Tim gitaris kaj kantis popularajn kantojn, Inicialoj D.C. uzis en sia programo sinkronizitajn videofilmojn. Jonny M prezentis regeostilan muzikon, Ralph Glomp adaptis kaj komponis muzikon kantante poemojn de Marie Hankel, Gijom' Armid ludis pianon kaj kantis siajn novajn iom utopiecajn verkojn. La muzikan kulturan programon teknike kaj bone prizorgis Floréal Martorel.

Dum pluraj lokaj ekskursoj la esperantistoj povis profiti ŝipadon sur kanaloj de Strasburgo kun esperantlingvaj komentarioj kaj admiri belajn pejzaĝojn. Eblis ankaŭ koni la urbon per turismaj trajnetoj, viziti la katedralon, parlamentejon, muzeojn ktp. Por fervoĵistoj estis alloga vizito de muzeo en Mulhouse. Dum la fermo de la kongreso estis projekciataj segmentoj el kongresa etoso por freŝe rememori agrablajn momentojn. Dum la muzikaj paŭzoj denove prezentigis: Tim, Gijom' kaj *Kajto*. Estis memorigita la unua franc-germana kongreso, kiu okazis en Strasburgo en la jaro 1969. Dank' al la bona organizado de la evento ĉiuj ĝuis neforgeseblan kongreson. **Liba Gabalda**

REVELO-Tag

Einladung zum REVELO-Tag und zur Landesversammlung des Rheinisch-Westfälischen Esperanto-Verbandes.

Alle Mitglieder des Rheinisch-Westfälischen Esperanto-Verbandes sind herzlich zur diesjährigen Mitgliederversammlung eingeladen. Sie findet während des REVELO-Tages am Samstag, 26.10.2024 ab 11:00 Uhr statt.

Hierzu treffen wir uns im Café Komma des CVJM Hamm, Ostenwall 79, 59065 Hamm.

Informationen zum Programm des REVELO-Tages sowie eine genaue Wegbeschreibung schicke ich gerne per E-Mail oder Briefpost.

Ich bitte um Anmeldung bis zum 07.10.2024.

Vorgesehene Tagesordnung:

TOP 1: Wahl des Sitzungsleiters. Begrüßung und Eröffnung. Wahl des Protokollanten. Feststellen der ordnungsgemäßen Einladung und Beschlussfähigkeit. TOP 2: Feststellen der Tagesordnung. TOP 3: Bericht des Vorstands. Bericht des Schatzmeisters. TOP 4: Bericht der Rechnungsprüfer. Entlastung des Vorstandes. TOP 5: Sonstige Aktivitäten und Anträge, soweit bis zur Sitzung eingereicht. TOP 6: Verschiedenes. In Ergänzung zur Tagesordnung können schriftliche Anträge sowie Bekanntmachungen an die Vorsitzende gerichtet werden.

Petra Dückershoff, Auf der Panne 74 a 44805 Bochum
petra.dueckershoff@esperanto.de

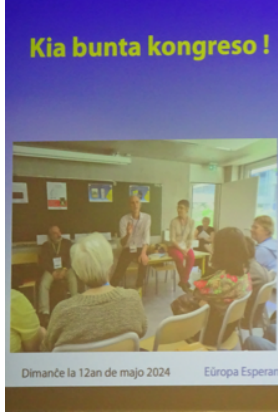

Akademio Internacia de la Sciencoj
40-a Scienca Universitata Sesio (SUS)

9:00 Terapio pere de lumo – Joel Fontaine
 9:45 Astrofiziko por laikoj – Amri Wandel
 10:45 Transponti kulturojn: kionecesas? – Duncan Charters
 11:30 Statistika komparo de diverslingvaj tradukoj de "La eta princo" – Ulli Ender

Dimanĉo

9:00 Novaj steloj, foraj galaksioj, supernovaoj – Carlo Spinola
 9:30 Cifereca poluado – Aleks Kadar
 10:00 Sen migrado nenlu evoluo – Judith Jackson

Fotis kaj aranĝis Liba kaj Floreal Gabalda